

Jeseniški železarji so najmanj krivi

Zapis ob petkovi seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta na Jesenicah, na kateri so obravnavali trenutni položaj v železarni, grajali počasno ukrepanje republiškega in zveznega izvršnega sveta ob primeru »Lukovac« in zahtevali, da povzročitelji takšnega stanja odgovarjajo zaradi neodgovornosti — Sporazum s koksarno Lukovac — Plavž, ki so ga zaradi pomanjkanja kokska ugasnili 6. februarja, spet zagorel.

Le redke ure jeseniških železarjev so bile tako težke, kot te od 1. posebno pa od 6. februarja dalje, ko so zaradi omejenih dobav kokska iz koksarne Lukovac zaprli plavžarje, ve, s kako težkim srcem so 6. februarja zamažali in zabil plavž, ki skoraj deset dni zatem ni dal niti kilograma železa, 143 delavcev pa je ostalo brez dela.

Koksarna Lukovac bi morala po dogovoru dobavljati Jesenicam dnevno 300 ton kokska. S 1. februarjem je svojo dobavo naenkrat skrčila na 168 ton dnevno, kar zadostuje le za en plavž. Jeseniški železarji so zdržali šest dni, nato pa so morali plavž ustaviti. Lukovac je prav tako predlagal 17-odstotno povišanje cen kokska. Jeseničani so za povišanje, vendar ne za tako visoko. Predlagali so 8,5-odstotno povišanje, prav toliko, kolikor se bodo povečale cene njihovim izdelkom. ZIS je molčal. Predlagal je naj se partnerji sami dogovorijo. Skupnega jezika niso našli in plavž je obstal. Po drugi strani pa tudi vemo, da je Lukovac samo lani izvozil 105.000 ton kokska. Lukovac je Jeseničane pustil na cedilu, čeprav kupijo letno pri njih za 3 milijarde 800 milijonov dinarjev kokska in so ga kupovali tudi takrat, ko je bil Lukovac v zelo težkem položaju. Jeseničani bi lahko kupili boljši in cenejši koks v tujini, vendar jim pristojni organi tega niso odobrili. Nasprotno pa so dovolili koks izvažati, čeprav so zaradi njegovega pomanjkanja težave doma.

Po prvih cenitvah bo imela Železarna 185 milijonov dinarjev škode. Posledice je občutila tudi predelovalna industrija. Ne smemo pa pozabiti moralne, družbene in politične škode. Predsednik delavskega sveta Železarne je ob tako neurejenih razmerah v črni metalurgiji upravičeno dejal: »S takimi odločitvami se ne smemo igrati. To je neodgovornost in zaradi nje ljudje izgubljajo zaupanje v ljudi, ki so na odgovornih položajih. Samo obljube niso

dovolj. Poglejte, še 1948. leta, ko smo bili v položaju, da so nas vsi, od prvega do zadnjega, blokirali, plavža nismo ustavili. Danes smo ga morali. Finančni plan za letošnje leto je že tako in tako napet in preračunan, da ne smemo izgubiti niti dinarja. In danes zaradi takšnih odločitev milijonska škoda, čeprav se morda predvidevajo določene ugodnosti. Ne vem primera, da bi bazično industrijo kje tako zastavljali kot pri nas. Če bi plavž kje drugje zaradi takšnih odločitev stal le eno uro, bi bil krivec poštno kaznovan.« Tudi razpravi Srečka Mlinariča in Stefana Rodija sta imeli isti ton. Mlinarič je dejal, da se komunizmi kot ostali delovni ljudje sprašujejo, zakaj takšno stanje in kdo je zanj odgovoren. Lanski 15. april se namreč ne sme več ponoviti. Rodi je med drugim dejal, da so železarji lani slovensko in jugoslovansko javnost glasno vprašali, ali so še potrebni. Odgovor je bil pritrdilen. Torej, če je tako, je treba gledati na železarstvo tako kot na ostale panoge.

Pri primeru kokska ne gre samo za vprašanje, ali j koksarna Lukovac glavni krivec. Na zatožno klop bi moralo sedeti počasno in nedosledno reševanje problemov

gospodarstva, nekorektni in škodljivi odnosi med posameznimi panogami in podjetji, končno pa tudi posamezniki ali organi, ki takšno početje dovoljujejo. To je tudi dokaz, da vedno in povsod niso mogoči samoupravni dogovori. Ostale organizacije in delovni ljudje Jesenic prav tako ne mislijo drugače kot sindikat. Stališče republiškega sindikata je enako, zato zahteva, naj ta organ posreduje pri zveznih organih, da se problem kokska dokončno reši.

Ko je predsedstvo jeseniškega sindikata sprejemalo takšna stališča, je bilo že znano, da so se predstavniki jeseniške železarne in koksarne Lukovac dogovorili, da bo odselej dobava redna (300 ton dnevno). Kakšna bo stopnja povišanja cen kokska, se bodo dogovorili kasneje.

Jeseniški plavž je po desetih dneh mirovanja zagorel. Sklepi sindikata zaradi tega nimajo manjše teže. Kaj takega se lahko zgodi tudi v katerikoli drugi panogi.

J. Košnjek

O letošnjem letovanju otrok

V mladinskem zdravilišču na Debelem rtiču je bilo v četrtek posvetovanje o pripravah in organizaciji letošnjega letovanja otrok. Trenutno so tam solarji iz prizadete Banjaluke. Toda že v maju bo vse urejeno za sprejem predšolskih in zatem šolskih otrok.

V tem edinem našem klimatskem zdravilišču, ki je razvilo in razširilo tudi normalno letoviško dejavnost s skupno zmogljivostjo 360 postelj, se je lani zvrstilo 1846 otrok, največ po 14 dni, nekateri pa tudi po 3 tedne. Od 13 slovenskih občin, ki so postale redni uporabniki tega letovišča, je največje gost občina Ljubljana-Vič. Med go-

renjskimi občinami pa je na prvem mestu Trzin, zatem Kamnik in Kranj.

Kot je bilo na posvetovanju dogovorjeno, morajo organizatorji pohiteti s prijavi, kajti povpraševanje je veliko in nekatere izmene so že sedaj zasedene. Poudarili so potrebo po boljši izbiri in pripravi voditeljskega kadra. Cena oskrbe (razen stroškov za prevoze in vzgojiteljev) se bo letos dvignila od dosedanjih 20 na 24 dinarjev na dan, kar pa je še vedno ceneje kot v Novigradu, kjer so naše gorenjske občine uredile tako rekoč svoje počitniške letovišče za mladino.

K. M.

Seminar za vodstva ZK

Na Jezerskem je bil v petek in soboto seminar za sekretarje organizacij, aktivov in oddelkov ZK iz kranjske občine. Udeležili so se ga tudi člani komiteja občinske

konference ZK in člani CK ZKS ter republiške konference zveze komunistov izvoljeni v kranjski občini. Na seminarju je bilo okrog 70 predstavnikov vodstev zveze komunistov, na njem pa so govorili o uresničevanju resolucije prve seje konference ZK Slovenije, o notranjem in zunanjem političnem položaju in o nalogah komunistov pri organizaciji splošnega ljudskega odpora ter o nekaterih problemih gospodarskega in družbenega razvoja v kranjski občini letos

A. Z.

MESEC
 OL 32.133.170
 MURHE

JESENICE

Odborniki jeseniške občinske skupščine so se včeraj zbrali na 9. skupni seji obeh zborov skupščine. Seja je bila izredno pomembna zaradi tega, ker so na njej razpravljali o predlogu osnutka smernic razvoja gospodarstva občine v letošnjem letu, o predlogu osnutka letošnjega proračuna in o predlogu osnutka komunalnih del. V zadnjih dveh točkah pa so odborniki pretresali predlog osnutka odloka o odstotku sredstev za subvencioniranje stanarin ter poslušali odgovore na vprašanja odbornikov, zastavljena na zadnji seji. -jk

KAMNIK

Občinski odbor rdečega križa se bo iz sedanjih prostorov v stavbi občinske skupščine preselil v prostore zdravstvenega doma Kamnik.

Lani so v akciji zbiranja oblek in perila za primer nezgode zbrali 417 kg oblek, perila in čevljev. Največ so dobili ženskih oblek in moških suknjičev, zelo malo pa nogavic in posteljnega perila. Zbrana obleka in obutev bo ostala v skladišču za morebitne potrebe domače občine. Obleko sortirajo in pakirajo za skladišče.

V kamniški občini je 5700 članov rdečega križa. Lani so od občinske skupščine dobili milijon S din, za letošnjo dejavno obdobje občinskega odbora rdečega križa pa je predvidenih (proračun še ni sprejet) 1.578.000 S din. J. V.

KRANJ

Kranj, 17. februarja — Medobčinski svet ZK za Gorenjsko je popoldne pripravil posvet o uresničevanju XV. ustavnega amandmaja v interni samoupravni zakonodaji delovnih organizacij. Hkrati so podali oceno o trenutnem ekonomskem položaju nekaterih gospodarskih organizacij, panog in dejavnosti. Razen članov centralnega komiteja ZK Slovenije Vinka Hafnerja in Franca Setinca so se posveta udeležili tudi predsedniki delavskih svetov, sekretarji organizacij ZK in direktorji nekaterih delovnih organizacij.

A. 2.

Na ponedeljkovem posvetu predsednikov krajevnih organizacij SZDL s člani izvršnega in nadzornega odbora občinske konference socialistične zveze Kranj so sklenili, da bodo člani izvršnega in nadzornega odbora občinske konference konec tega in v začetku prihodnjega meseca obiskali vse krajevne organizacije SZDL v občini. Med obiski bodo pregledali poslovanje organizacij in se pogovorili z vodstvi na terenu o uresničevanju letošnjih delovnih programov.

Prav tako so se na posvetu dogovorili, da bodo tudi krajevne organizacije SZDL podprle akcijo za gradnjo porodnišnice v Banjaluki. Izmenjali pa so tudi mnenja o praznovanju 8. marca na terenu.

RADOVLJICA

Združeno podjetje Hoteli Toplice Bled bo danes dopoldne pripravilo tiskovno konferenco. Predstavnike tiska, radia in televizije bodo seznanili z bodočim investicijskim programom, ki ga je pripravilo Združeno podjetje.

A. 2.

Jutri (četrtek) popoldne se bodo v Radovljici sestali predsedniki krajevnih organizacij socialistične zveze iz radovljiške občine. Na posvetu bodo govorili o uresničevanju delovnega programa občinske konference SZDL in o pripravah na seminar za vodstva krajevnih organizacij SZDL.

A. 2.

Konferenca ZK garnizije Stane Žagar

Komunisti garnizije Stane Žagar iz Kranja so se minulo sredo zbrali na redni volilni konferenci. V zadnjem mandatnem obdobju so v garniziji sprejeli v organizacijo zveze komunistov okrog 190 mladih pripadnikov JLA. V sredo je okrog 200 komunistov iz garnizije izvolilo na konferenci sekretarja organizacije, sekretariat in komisiji za idejna vprašanja in za organizacijo in razvoj — A. 2.

„Sončni vlak“ za invalide

Na pobudo republiškega izvršnega sveta in republiškega odbora rdečega križa bo maja letos organiziran izlet za invalide, ki so telesno prizadeti in ne morejo sami potovati. Izlet pripravlja Odbor za Sončni vlak in vabi vse invalide, da se prijavijo za potovanje s Sončnim vlakom.

Sončni vlak že nekaj let organizirajo avstrijske humanitarne organizacije, letos pa se bosta temu vlaku prvič

priključila tudi dva vagona invalidov iz Slovenije. Sončni vlak bo od 6. do 10. maja potoval prek Avstrije, Nemčije, Švice, Lichtensteina, Slovenije in Hrvaške. Udeleženci tega vlaka pa so lahko vsi telesno prizadeti stari in mladi ter kronični bolniki, ki menijo, da bi lahko prenesli 5-dnevno potovanje v ležalnem vagonu. Eden od pogojev je le, da se potovanja ne morejo udeležiti mlajši od 12 let.

Razen tega pa se potovanja ne morejo udeležiti:

duševno bolni; bolniki s stalnimi boleznimi, ki bi bili že ob najmanjši prometni nezgodi ogroženi (npr. hemofilija, osteopsathyrosa); bolniki s kolostomijo; bolniki s stalnimi katetri; bolniki, ki lahko samo ležijo; alkoholiki; dekompenzirani srčni bolniki; bolniki z infekcijskimi boleznimi in diabetiki.

Za potovanje s Sončnim vlakom se lahko prijavite z dopisnico ali pismom na naslov: Odbor za Sončni vlak, Ljubljana — Marje 19; najkasneje do 23. februarja.

Vsak od prijavitelcev bo od odbora za Sončni vlak marca dobil predpisano prijavnico, na podlagi teh prijavnice pa bo posebna strokovna komisija izbrala udeležence. A. 2.

MESEC
OD 13. 2. - 16. 3. 1970
MURHE

gko

Z varčevanjem pri Gorenjski kreditni banki

● — DOSEŽETE

visoko obrestovanje hranilnih vlog in deviznih računov;

● — STE ZAVAROVANI

za primer nezgodne smrti in trajne invalidnosti

● Ze avgusta boste lahko srečen dobitnik ene izmed nagrad — velikega nagradnega žrebanja

ZATO SE ČIMPREJ VKLJUČITE MED NAŠE VLAGATELJE!

BLED ● JESENICE ● KRANJ ● RADOVLJICA ● ŠKOFJA LOKA ● TRŽIČ

● — POSPEŠUJETE

gorenjsko gospodarstvo in s tem

● — DVIGATE

svoj življenjski standard

gko

Popis nekdanjih aktivistov Osvobodilne fronte

Odbor za proslavo pri republični konferenci SZDL Slovenije je pri odločanju o letošnjem zboru aktivistov, ki bo v Dolenjskih Toplicah 26. aprila, posebej poudaril potrebo, da bi vsaj zdaj, 25 let po osvoboditvi, organizacije SZDL končno evidentirale vse nekdanje aktiviste OF. Zaradi velikih preselevanj po vojni se je mnogo nekdanjih aktivistov izgubilo in so tako ostali pozabljeni. Ljudje so se selili z dežele v mesta in tako izgubili stike z nekdanjimi aktivisti OF, zlasti pa so ostali pozabljeni nešteti tihi in požrtvovalni sodelavci OF, ki po osvoboditvi niso prišli do političnih in drugih funkcij. Večidel so organizirani v organizaciji Zveze borcev, toda ne vsi. Ostali so pozabljeni in dostikrat zagrenjeni.

Socialistična zveza, naslednica Osvobodilne fronte slovenskega naroda, mora zamujeno popraviti. Zaradi tega naj vse občinske konference SZDL takoj sedaj uredijo in izpopolnijo sezname aktivistov OF. To delo bi bilo po našem mnenju izvedljivo le tako, da bi se vsi nekdanji aktivisti sami prijavljali s potrebnimi podatki občinskim organizacijam SZDL in to najprej v občinah, kjer stanujejo, obenem pa tudi organizacijam SZDL v tistih krajih, kjer so med vojno delovali kot aktivisti OF. Tako zbrane sezname naj organizacije SZDL uredijo in posamezne prijave tudi kritično presodijo, kolikor se ne bi skladali s preverjenimi zgodovinskimi ugotovitvami in kriteriji, po katerih je opravičen naziv aktivista.

Izvršni odbor SZDL meni, da je treba šteti med aktiviste Osvobodilne fronte slovenskega naroda zlasti tiste, ki so v času osvobodilnega gibanja v letih 1941 do 1945 bili:

- člani IO OF, Vrhovnega plenuma OF, člani SNOS, odposlanci kočevskega zbora,
- člani nekdanjih pokrajinskih, okrožnih, podokrožnih, okrajnih, rajonskih in terenskih odborov OF ter odborov OF raznih ustanov in poklicev,
- članice odborov AFZ,
- člani vodstev mladinskih organizacij (SKOJ in ZMS) od osnovnih do najvišjih
- člani poveljstev Narodne zaščite, zlasti v letih 1941 in 1942, ter tisti, ki so v tej polvojaški frontovski organizaciji zbirali orožje in opremo za partizane ali obveščali partizane o sovražnih premikih ter se udeleževali akcij NZ na zasedenem ozemlju,
- člani odborov Delavske enotnosti (sem je treba šteti tudi take odbore v Trstu in Trzinu, kjer je bila organizacija DE glavna oblika skupnega revolucionarnega boja slovenskega in italijanskega proletariata),
- vsi tisti, ki so trajno aktivno sodelovali pri zbiranju sredstev za ljudsko pomoč, materiala za partizane, ali aktivno sodelovali pri skrivanju in transportiranju take pomoči,
- zdravniki in zdravstveno osebje, ki so zbirali in pošiljali sanitetni material ali pa zdravili ranjence in ilegalce,
- terenski zaupniki in obveščevalci,
- družine ali osebe, ki so dajale stanovanja in zavetje ilegalcem,
- kurirji in kurirke, ki so vzdrževali zveze med posameznimi ilegalci v okupiranih krajih,
- družine, ki so skrbele za otroke ilegalcev in partizanov,
- tisti, ki so dajali prostor za ilegalne tehnike in ki so v takih tehnikah delali,
- člani gospodarskih komisij, ki so požrtvovalno zbirali hrano in drugi material za partizansko vojsko,
- člani NOO, izvoljenih na osvobojenem ozemlju 1942 ali kasneje; ti odbori so bil večkrat tudi odbori OF ter so morali večkrat delovati tudi ilegalno,
- interniranci, ki so v taboriščih organizirano delovali v interesu osvobodilnega boja,
- slovenski pregnanci v Srbiji in na Hrvaškem, ki so organizirano kot aktivisti sodelovali v srbskem ali hrvaškem osvobodilnem gibanju,
- končno vsi tisti, ki so še na razne druge načine organizirano sodelovali pri slovenskem osvobodilnem boju doma ali v tujini.

Vse zgoraj naštetje je mogoče imeti za aktiviste OF, kolikor je bilo njihovo delo organizirano in trajnejše ter da se niso izneverili ali kapitulirali ter z delom prenehali, razen iz opravičljivih razlogov, kot so npr. zapor, internacija ali po direktivi OF iz varnostnih razlogov.

Pozivamo vse organizacije SZDL, da se takoj lotijo urejanja spiskov aktivistov OF, da poiščejo pozabljene aktiviste ter obenem pregledajo, v kakšnem položaju živijo. Zlasti je treba poskrbeti za njihov socialni položaj in po potrebi poskrbeti za družbena priznanja za njihovo aktivistično delo.

Prav bi bilo, da bi organizacije SZDL zbrale vse svoje nekdanje aktiviste ter jim dale ob letošnjem jubilejnim letu primerna priznanja. Nadalje se nam zdi tudi primerno, da bi imele organizacije SZDL aktiviste OF v stalni evidenci, ter jim po potrebi nudile moralno in tudi materialno pomoč, če so jo potrebni. Zavedati se moramo, da so izkušnje nekdanjih aktivistov OF dragocen element tudi naše današnje vseljudske obrambne pripravljenosti in sposobnosti.

Izvršni odbor
republičke konference SZDL
Slovenije

Novigrad — letovišče gorenjskih delovnih ljudi

Gorenjski kolektivi bodo lahko v Novigradu zgradili letne hišice za dopuste svojih delavcev

Gorenjsko letovišče Pineta v Novigradu je bilo zgrajeno 1962. leta s sredstvi gorenjskih delovnih kolektivov. Letovišče ima 46.000 kvadratnih metrov urejene površine (parki) z vsemi potrebnimi električnimi in drugimi komunalnimi priključki. Po gradbenem načrtu naj bi imelo letovišče dnevno zmogljivost 600 obrokov, saj so računali, da bodo zgradili še en objekt s 168 posteljami. Ker ga niso, sta tako površina (1 hektar) kakor tudi zmogljivost kuhinje nelzkoriščeni. Zaradi tega je letovišče v največji sezoni zasedeno le 75-odstotno (430 ležišč). Dejstvo pa je, da so občinske dajatve od zemljišča v obmorskih krajih vedno večje, saj so se v zadnjih dveh letih povečale za 389 odstotkov.

Trenutni gospodarski položaj terja, da je treba letovišče čim bolj gospodarno izrabiti. Zato je zvet Zavoda za letovanje Kranj na svoji zadnji seji 26. januarja sklenil, da da 1 ha zemljišča, ki ni izkoriščeno, brezplačno na voljo gorenjskim delovnim kolektivom, ki bi na tem zemljišču zgradili vikend hišice, kakršne ima že organizacija Zveze borcev. Preden je svet sprejel tako odločitev, je bil pred vprašanjem, ali vrniti zemljo občini Novigrad ali pa zemljo prodati. Odločitev, da se zemlja ponudi delovnim organizacijam, je pravilna tudi zaradi tega, ker bo tako lah-

ko še več Gorenjcev letovalo v Novigradu. Svet Zavoda za letovanje je svojo odločitev posredoval tudi oddelkom za družbene službe pri gorenjskih občinskih skupščinah s priporočilom, da o tem obveste delovne organizacije in jih spodbude, naj v Novigradu zgrade vikende.

Odločitev sveta Zavoda utemeljujejo tudi naslednji podatki. Društvo prijateljev mladine v kranjski občini je lani anketiralo 5325 otrok z namenom, da ugotovi, kje in kako so lani otroci letovali. 1016 otrok iz kranjske občine letuje skupno s starši, 537

jih je bilo v kolonijah, 410 s starši pod šotori, zasebno jih je bilo na morju 260, pri sorodnikih 97, na taborjenju pa le 130. Število 1016 pomeni, da so začele delovne organizacije bolj sistematično skrbeti za rekreacijo in dopuste svojih delavcev in njihovih družin. To obliko letovanja je treba še razvijati. Najbolj primeren zato je prav Novigrad. Vznemirljivo pa je število otrok, ki so bili na taborjenju. Le 130. To pomeni, da mladina premalo živi z naravo in v naravi, kjer bi se fizično in duševno utrjevala.

J. Košnjek

CREINA

Ljubitelji športa!

Šesto svetovno prvenstvo košarke

ki bo od 16. 5. do 24. 5. 1970
V LJUBLJANI

Na voljo so vam kompleti vstopnic za vse finalne tekme svetovnega prvenstva v košarki kakor tudi posamezne vstopnice za vse tekme.

Vsa pojasnila dobite v turističnem oddelku Creine Kranj, Koroška cesta 4 ali po tel. 21-022

O razvoju Gorenjske glede na slovenski program

Klub gospodarstvenikov v Kranju bo v sredo, 18. februarja, ob 17. uri v prostorih kluba (Prešernova ulica 11/1, Kranj) pripravil predavanje o konceptu dolgoročnega ekonomskopolitičnega razvoja Slovenije, s posebnim ozirom na razvojne probleme Gorenjske. Predaval bo dipl. oec. Kržišnik Ermin, namestnik direktorja Inštituta za ekonomska raziskovanja v Ljubljani.

Ker so prav ta vprašanja zaradi izdelav srednjeročnega programa družbeno-gospodarskega razvoja občin in razvojnih programov podjetij zelo aktualna, vabi Klub gospodarstvenikov predstavnike gospodarskih in družbenih organizacij, da pridejo na predavanje in sodelujejo v razpravi.

A. Z.

S seje občinske skupščine Tržič

Ukrepi za sanacijo gospodarstva

Na zadnji seji občinske skupščine v Tržiču, v petek, 13. februarja, so odborniki sprejeli program gospodarskega razvoja in občinski proračun tako rekoč brez posebne razprave.

Več pozornosti so posvetili poročilu predsednika skupščine o razgovoru predsedstva skupščine občine s predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Na sestanku so govorili o vzrokih slabega stanja tržiškega gospodarstva. Sklepe tega sestanka je potrdila tudi skupščina. S tem se bo na področju tržiške občine začela nekakšna sicer zapoznela akcija, ki naj bi predramila v otrdeli tradicionalnosti živče nekatere veje tržiške industrije in predramila sile, ki naj bi zagotovile gospodarstvu ekonomsko perspektivo. Na seji je bilo poudarjeno, da ne gre za noben lov na čarovnice, pač pa je resna skrb za že deloma nazadujoče tržiško gospodarstvo narekuje pristojnim organom, da nekaj ukrenejo. Po podatkih SDK namreč v Tržiču rentabilno gospodarijo samo štiri podjetja.

Med ukrepi, ki naj bi pripravili sedanje stanje, ki jih

je sprejela skupščina, je tudi formiranje strokovne skupine pri oddelku za gospodarstvo. Ta skupina naj bi analizirala vzroke za slabo stanje v posameznih gospodarskih organizacijah, predlagala ukrepe in skupaj s sodelavci iz gospodarskih organizacij poiskala primerne gospodarske perspektive za posamezne gospodarske panoge. Obenem bodo zahtevali od gospodarskih organizacij tudi izdelavo srednjeročnih perspektivnih planov.

Ugotovili naj bi nadalje tudi, zakaj se diplomanti višjih in visokih šol v tako majhnem številu zaposlujejo v

tržiškem gospodarstvu, zakaj je malo štipendistov in podobno. Sploh naj bi kadrovska struktura zaposlenih in še posebno vodilnih kadrov posvetili več pozornosti.

Nenehno naj bi tudi spremljali učne uspehe na šolah v Tržiču. Potruditi bi se bilo treba, da bi osnovno šolo dokončalo kar največ učencev.

Vsi sprejeti ukrepi kažejo, da se tako skupščina občine kot tudi ostali dejavniki v občini Tržič zavedajo sedanjega stanja gospodarstva, ki se po uspehu drži na repu med gorenjskimi občinami — in pa seveda svoje odgovornosti za sanacijo sedanjega stanja.

L. M.

O zaščiti žene in družine

V okviru javnih razprav o osnutku zakona o zdravstvu in zakona o zdravstvenem varovanju bo konferenca za družbeno aktivnost žensk pri občinski konferenci SZDL Kranj jutri (četrtrek) ob 17. uri v dvoranj kranjske občinske skupščine pripravila javno razpravo o zaščiti žene,

matere, otroka oziroma družine. V razpravi nameravajo opozoriti na nerešena vprašanja in probleme, ki se bodo pojavili tudi v prihodnje, če bi se nekatera vprašanja rešila tako kot je predvideno o osnutku obeh zakonov. Uvodne misli k razpravi bo podala dr. Kraker Ana.

Vprašanje hribovskega kmetijstva

Gorenjska ni kmetijsko področje. Po številu kmečkega prebivalstva se gorenjske občine uvrščajo med občine z majhnim deležem kmečkega prebivalstva, zlasti če ne upoštevamo tistih občin, ki se razprostirajo zgolj le na mestnem območju. Druga značilnost je ta, da se ta delež kmečkega prebivalstva izredno hitro zmanjšuje.

Vse gorenjske občine so po deležu kmečkega prebivalstva krepko pod slovenskim povprečjem (24,2 odstotka v letu 1969). Delež kmečkega prebivalstva po posameznih gorenjskih občinah je bil namreč preteklo leto takle: (v oklepaju je naveden delež v letu 1961): Jesenice 2,5 odstotka (4,0 odstotka), Kranj 10,0 odstotka (16,3 odstotka), Radovljica 10,8 odstotka (15,3 odstotka), Skofja Loka 21,0 odstotka (26,1 odstotka) in Tržič 2,8 odstotka (8,3 odstotka). (Podatki so vzeti iz uradnih statističnih publikacij za leto 1961. Slonijo na popisu prebivalstva, za leto 1969 pa na registru prebivalstva).

Kmetijstvo je gospodarska dejavnost, ki ima razen številnih tehnoloških posebnosti še eno družbeno značilnost — namreč to, da je zasebni sektor še vedno prevladujoč. (V jugoslovanskem merilu je 85 odstotkov skupnih površin v zasebni lasti). In prav o slednjem naj to-

krat napišemo nekaj besed.

Na površinsko sorazmerno majhnem gorenjskem gospodarskem prostoru opazimo v zasebnem kmetijstvu dokajšnjo gospodarsko oziroma socialno razločevanje. Vzroki za to so pretežno objektivni. Zemlja je namreč pomemben dejavnik v kmetijski proizvodnji; ta zemlja pa je lahko rodovitna ali ne, njena lega in površinska oblikovitost omogočata uporabo mehanizacije ali pa tudi ne, lahko leži v bližini potrošniških centrov in prometnih poti ali pa visoko v hribih ob pešpotih itd.

Celotno kmetijstvo — družbeno ali zasebno — ima danes težave. Tisti del zasebnega kmetijstva, katerega osnovne proizvodne enote — kmetije, leže raztresene po hribih, pa ima še dodatne. Dejstvo je, da proizvodnja (tržna ali naturalna) teh kmetij v obstoječem sestavu gospodarsko ni več uspešna, ni in bo čedalje manj konkurenčna. Toda tod žive ljudje, do katerih imamo svoj dolg še iz časov narodnoosvobodilne borbe, gre nam tudi za videz pokrajine, tu je še vprašanje splošnega ljudskega odpora, v katerem sestavu bi ob morebitni potrebi odigrale pomembno vlogo tudi vlišinske kmetije.

In kaj storiti? Dejstvo je, da nimamo ne v Sloveniji in

ne na Gorenjskem temeljite in celotne analize o vprašanju hribovskega kmetijstva. Problem rešujemo samo delno, včasih z dejanskimi ukrepi (omiljena davčna politika), včasih pa tudi le z deklarativnim nakazovanjem rešitve.

Dejstvo, da je po svojem obsegu problem zasebnega hribovskega kmetijstva na Gorenjskem manjši kakor v drugih regijah, nam še ne sme biti osnova za zadovoljstvo. Morda imamo do neke mere celo določene prednosti pred ostalimi pri reševanju tega vprašanja. Gorenjska je poznano turistično področje. Prav to pa nam omogoča, da bi morda tu pri nas kmečki turizem (o katerem na splošno mnogo govorimo, malo pa storimo, ker nimamo denarja) le lahko zaživel. Vedeti pa je treba, da bo lahko kmečki turizem na pravilni prvi korak naprej le, če ga bo spremljala ustrezna kreditna politika. Toda ali bodo ti denarji uspešno naloženi? Bolje molčati kakor govoriti na pamet! Povsem jasno pa je eno. Problem hribovskega kmetijstva je tudi pri nas na Gorenjskem; ne bo prav, če gremo mimo njega. Za vsako resno reševanje pa nam je potrebna temeljita in celovita analiza tega vprašanja. ABC

Resolucija naj zavezuje vsa podjetja

Občinski sindikalni svet Kranj je minuli četrtek na razširjeni seji razpravljal o letošnjem predlogu resolucije o razvoju gospodarstva ter politiki zbiranja in uporabe sredstev za splošno potrošnjo v kranjski občini. Gradivo za to sejo je pripravila posebna komisija, ki jo je svet imenoval na cni prejšnjih sej.

Svet je poudaril, naj bi resolucija podjetja zavezovala, da se njihova prizadevanja usmerijo tako, da bodo poleg svojih interesov in hotenj upoštevala tudi interese in hotenja celotnega gospodarstva v občini.

Določen dvom so sindikati izrazili do predvidene rasti dohodka in celotnega dohodka v nekaterih delovnih organizacijah. Pri tem so menili, da bo predvideni 2-odstotni prihranek pri materialnih stroških za delovne organizacije precejšen napor, posebno še, ker v predhodnih razpravah oziroma ob sestavljanju predloga niso bile upoštewane nekatere podražitve: na železnici, električne energije in nekaterih drugih stroškov. Po drugi strani pa so menili, da je vrsta podjetij izdelala na podlagi lanskih 9-mesečnih rezultatov.

Nadalje sindikati opozarjajo, da so nekatera podjetja ne-realno predvidela rast osebnih dohodkov v primerjavi s povečanjem zaposlenosti. Menijo, da so 7- ali 8-odstotna predvidevanja povečan dokaj dvomljiva in bi jih bilo ob povečanih življenjskih stroških moč doseči le z zaposlovanjem večjega števila nekvalificiranih delavcev. Pri tem so opozorili na neustrezna razmerja kar v 29 delovnih organizacijah v občini.

Poudarili so nadalje tisti del resolucije, ki govori v predlogu o povečanju izvoza (2,3 odstotka) in opozorili, da ne govori o uvozu. Določen dvom pa je komisija izrazila tudi ob predvidenih investicijah za letos in ugotovila, da bi uresni čitev tega dela resolucije resnično pomenila velik korak.

Ko so razpravljali o predvidenem porastu zaposlenosti za 3,9 odstotka, so se vprašali, kje dobiti novo delovno silo oziroma kako rešiti to vprašanje. Menili so, da predlog resolucije ne daje odgovora, katera od različnih variant naj bi se uveljavila. (Ali naj bi ta primanjkljaj nadomestili z boljšo tehnično opremljenostjo, ali morda z razdelitvijo oziroma preusmeritvijo delovne sile in podobno).

Ena od resnejših pripomb na predlog resolucije pa je bila tudi, da bi morala le-ta prikazati v posebnem poglavju tudi tista podjetja, za katera je bil že ali pa še bo izdelan sanacijski program. Prav tako pa so opozorili na uresničevanje že začrtanih integracijskih gibanj v občini.

Nazadnje so sprejeli tudi predlog komisije, naj bo minimalni mesečni osebni dohodek zaposlenih ob polnem delovnem času v občini 700 novih dinarjev in predlog, da se v resolucijo vnese naloga za izdelavo strokovne študije dose danjega razvoja gospodarstva v občini in možnosti prestrukturiranja v nadaljnjem razvoju.

A. Z.

Koroški večer na Jesenicah

V soboto je bil na Jesenicah koroški večer. V veliki dvorani pri Jelenu je bila bogata kulturna prireditev, v kateri so sodelovali ansambli in posamezniki jeseniške Svobode kakor tudi razni kulturni delavci iz Celovca in drugih krajev Koroške. Na prireditve je bilo povabljenih okroglo 350 borcev za severno mejo 1918-19 leta, koroških borcev iz zadnje vojne s te in onstran meje ter javni in kulturni delavci jeseniškega območja in s Koroške.

Pred tem pa je bila v Kazini seja področnega odbora koroških borcev za Gorenjsko, ki so skupno s predstavniki Zveze koroških partizanov z onstran meje razpravljali o nadaljnjih oblikah sodelovanja, ki naj bi zlasti letos, ob 100. obletnici prvega slovenskega tabora v Bistrici pri Pliberku, dobilo čimveč-

jo širino. Prilagojeno temu dnevu, 17. maja, naj bi tam organizirali neko obliko revije pevskih zborov z množično udeležbo s te in onstran meje. Podrobnosti programa bodo šele izdelane. Prav tako bodo razširjali dosedanje oblike sodelovanja z medsebojnimi obiski, izleti, letovanjem, srečanji in tekmovanji. Borci, partizani s te in onstran meje bodo pobudniki med kulturno-prosvetnimi, telesnovzgojnimi, športnimi, turističnimi in drugimi organizacijami, da bo letošnje sodelovanje zajelo čim širši razmah. To še posebno zato, ker je poleg omenjene jubilejne obletnice tabora letos tudi pol stoletja od izigranega plebiscita po prvi svetovni vojni in skupna 25. obletnica osvoboditve izpod nacističnega jarma.

K. Makuc

VII. festival amaterskega filma Slovenije: Malo izvirnega

Ljubljana, 7. in 8. februarja — V prostorih fakultete za elektrotehniko je minil sedmi festival amaterskega filma Slovenije. Glede števila avtorjev in prijavljenih filmov je letošnja žetev precej skromnejša od lanske. Organizatorja Ljudska tehnika Slovenije in Foto-kino Slovenije, sta imenovala žirijo: Mile De Gleria (filmski delavec), Bogdan Gjud (publicist) in Ivo Lehphamer (filmski delavec), ki je z manjšimi izjemami imela precej srečno roko pri ocenjevanju in podelitvi priznanj. Slej ko prej dejstvo, da pri nobeni kategoriji niso podelili prve nagrade, kaže na upad kvaliteten dosežkov v amaterskem filmskem ustvarjanju v Sloveniji.

Danes, ko vemo, da je večina jugoslovanskih filmskih ustvarjalcev izšla iz vrst amaterskih skupin, kjer so bili spočeti zametki našega »novega« (izraz postavljam kot krilatico) filma, moremo z vso prizadetostjo in hkrati bojaznivo pojmovati amaterski film kot merilo novih ustvarjalnih težej, ki naj bi neposredno vplivale na razvoj profesionalnega filma. Za slovenski film je mimo drugih anomalij značilno, da so

razmeroma redki primeri, kjer bi se osrednji avtorski potencial inspiriral po ugotovljenem principu, kar nedvomno ni nepomemben faktor v krizi slovenskega filma; z drugimi besedami: še zmeraj prihajajo do odobrenih filmskih projektov ljudje, ki do »velike milosti« niso prišli na osnovi umetniških dosežkov, medtem ko nekateri zrel filmski amaterji ne morejo priti do svojega filma pri Skladu. Priznani kranjski

filmski amater Naško Križnar je že nešteto dokazal, da bi bilo treba z njim najresnejše računati, tako tudi Ljubljancan Vasko Pregelj, vendar še do danes (kar zadeva javnost) nista prišla do profesionalne manipulacije z ustrežno tehnično bazo. Tako še vedno iščemo mlade avtorje, ki bi morali dobesedno osmisliti slovenski film, med naključnimi akademijskimi režiserji (oz. tistimi, ki imajo po študijski opredelitvi »veselje do filma«), namesto da bi jih iskali med konkretnimi ustvarjalci v amaterskih vrstah.

Na osnovi povedanega nam bo razumljivo upadanje ustvarjalne moči, na kar opozarja letošnja žetev amaterske kinematografije v Sloveniji, konfuznost in ignoriranje filmske javnosti logično ne more stimulirati že tako peščice entuziastov, ki jih naša praksa peha v samozadostnost in konvencionalizem.

Kot že rečeno, letos na festivalu niso podelili prvih nagrad (dokumentarni, igrani in žanr film). Devetintrideset avtorjev iz šestnajstih slovenskih klubov je prijavilo štiriinšestdeset filmov, od katerih je bilo na festivalu predvajanih osemindvajset, nagrajenih šest. Nekateri so prejeli posebno priznanja za idejo, režijo, montažo in kamero, najboljši klub je prejel pokal (Kinoklub Ljubljana), Viba film je podelila nagrado za najboljši igrani film, revija za film in televizijo Ekran pa je podelila posebno priznanje za najboljši avtorski film (Naško Križnar).

Dokumentarni film na festivalu je po prizadetosti in oblikovni zasnovi sledil tradicionalnim shemam in prijemom, čeravno so bili filmi v tej kategoriji brez dvoma najkvalitetnejši. Tematska osredotočenost povečini poskuša konzimirati ali ogorčenost nad svetovnimi družbenimi problemi (drugonagrajeni film Vinka Rozmana, Praška pomlad, Kinoklub Ljubljana), ali pa opečatiti ton časa, v katerem živimo drug mimo drugega (tretjenagrajeni film Jožeta Resnika, Vreli čas, Foto-kino klub Celje).

V vrsti igranega filma skoraj ni bilo stvaritve, ki bi težila mimo konvencionalne ambicije: fiksirati idejni kontekst v neko splošno prepojitve filozofske usodnosti, medtem ko izrazno niso prinesli ničesar novega — sploh pa je moč zapisati, da na splošno ni bilo eksperimentalnih prizadevanj, če seveda zaobidemo filme Naška Križnarja, ki so pripadali žanr filmu. Drugo nagrado za igrani film je dobil film Večerja v nedeljo, avtorja Vilka Filača iz Amaterske filmske skupine Postojna, tretjo pa film Člo-

vek in ženska, avtorja Tadeja Horvata, Kinoklub Ljubljana (avtor je dobil tudi priznanje za režijo).

Nekaj eksperimentalno iščočega je pripisati filmom v vrsti žanr filma (druga nagrada filmu Živimo za jutri, avtorjev Mira Krmelja in Vasje Herbsta, Kinoklub Odsev Ljubljana; tretja nagrada filmu Nekaj abstraktnega, avtorja Jaka Bregarja, Kinoklub Ljubljana), pri tem je potrebno čisto posebej govoriti o filmih Naška Križnarja (Foto-kino klub J. Puhar Kranj), ki so sicer ostali brez nagrad (njegovi filmi so prišli v ožji izbor za predvajanje), vendar spriče precej zadržanega kriterija žirije avtorjeva artistična in intelektualna studioznost verjetno ni ustrezala načinu festivalskega normiranja.

Omeniti velja izredno zanimiv in duhovit film Prizor iz vaze, ki ga je posnel Zdravko Papič, Pionirski dom, Ljubljana. Bolj kot v žanr film, bi delo sodilo v animirani film; avtor prikazuje figurativno igro ljubezenskega trikotnika z elementi antične vaze, pri čemer dosega zanimivo identifikacijo antičnega in našega časa s pomočjo grafičnih artikulacij. Sklenitev bistvenih ugotovitev o VII. filmskem festivalu amaterskega filma Slovenije pomeni poimenovati prepad amaterskega in profesionalnega slovenskega filma, pri čemer pripada prednost amaterskemu, na splošno pa lahko zaključimo, da je zadnji festival uspel, ne gre za velik uspeh, pač pa za fazo, ki obeta vzpon v slovenski amaterski kinematografiji. J. Perko

Podelitev Čufarjevih in Gregorčičevih plaket

V soboto, 7. februarja, popoldne je bila ob kulturnem dnevu — obletnici smrti dr. Franceta Prešerna — v hotelu Triglav v Mojstrani slovesna podelitev Čufarjevih in Gregorčičevih plaket, najvišjih priznanj za kulturne in športne delavce v jeseniški občini. Zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine je sicer do pred dvema letoma podeljevala za kulturno-prosvetne delavce Čufarjeve nagrade, toda prevladovalo je mnenje, da so te nagrade namenjene le za ozek krog predvsem amaterskih kulturnih delavcev. Športniki so lani uvedli kot najvišje priznanje v občini za dosežke na športnem in telesno-vzgojnem področju Gregorčičeve plakete, ki nosijo ime po narodnem heroju in športniku Jožu Gregorčiču. Lani je skupščina občine Jesenice Gregorčičeve plakete tudi že prvič podelila. Za Čufarjeve plakete pa so bile šele v pripravi merila in pogoji, zato se je podelitev za leto 1969 zavlekla. Čufarjeva plaketa po odloku skupščine občine Jesenice predstavlja najvišje občinsko priznanje za dosežke pri kulturno-prosvetnem, znanstvenem in vzgojno-učnem delu in se bo podeljevala do 1. avgusta ob občinskem prazniku.

Sobotni slovesni podelitvi Čufarjevih plaket za leto 1969 in Gregorčičevih plaket za leto 1970 so prisostvovali najvišji predstavniki družbeno-političnih organizacij, občinske skupščine in njenih služb ter kulturnih institucij. Plakete je v imenu skupščine občine Jesenice podelil podpredsednik skupščine Franc Arh. V imenu žirije je podelitev Čufarjevih plaket obrazložil Bojan Čebulj. Čufarjeve plakete so prejeli zborovodja Cene Ambrožič za dolgoletno zborovsko delo, dolikovca in slikar-amater Jože Čebulj za dosežke na likovnem področju, dirigent in glasbeni pedagog Rado Kleč za uspehe na glasbenem področju, ing. Janez Pšenica, predsednik hortikulturnega društva, za estetsko in načrtno urejanje Jesenic in občine ter posebna osnovna šola Jesenice za desetletne uspehe pri vzgoji v razvoju prizadetih otrok.

V imenu žirije je podelitev Gregorčičevih plaket obrazložil France Božič. Prejeli so jih Ančka Stojan za aktivnost in uspehe pri razvijanju množičnosti na področju telesne kulture, Viktor Brun za dolgoletno uspešno telesno-vzgojno delo, smučar Peter Lakota za tekmovalne uspehe na pomembnejših tekmovanjih, strelka Vera Otrinova za tekmovalne dosežke na pomembnejših tekmovanjih in Ciril Praček za uspehe na področju športne propagande in publicistike.

Slovesno podelitev je zaključil prijeten tovariški večer s pogostitvijo. Vsem nagrajencem s Čufarjevo in Gregorčičevo plaketo naše iskrene čestitke in najboljše želje za naprej.

-nj

Založba Mladinska knjiga

Dr. France Černe

ABECEDA EKONOMIJE

knjiga, namenjena najširšemu krogu samoupravljalcev v podjetjih in ustanovah.

ABECEDA EKONOMIJE

knjiga, ki bo razširila temeljno znanje delovnega človeka.

ABECEDA EKONOMIJE — strokovni priročnik, ki pomaga razumeti in odpraviti težave pri upravljanju v gospodarstvu. Bogato in poučno vsebino knjige, ki jo je napisal mednarodno priznani ekonomist dr. France Černe spremljajo nazorne in poučne ilustracije.

ABECEDA EKONOMIJE — knjiga, ki bi jo morali poznati člani vseh delovnih kolektivov, zlasti pa člani delavskih svetov in upravnih odborov.

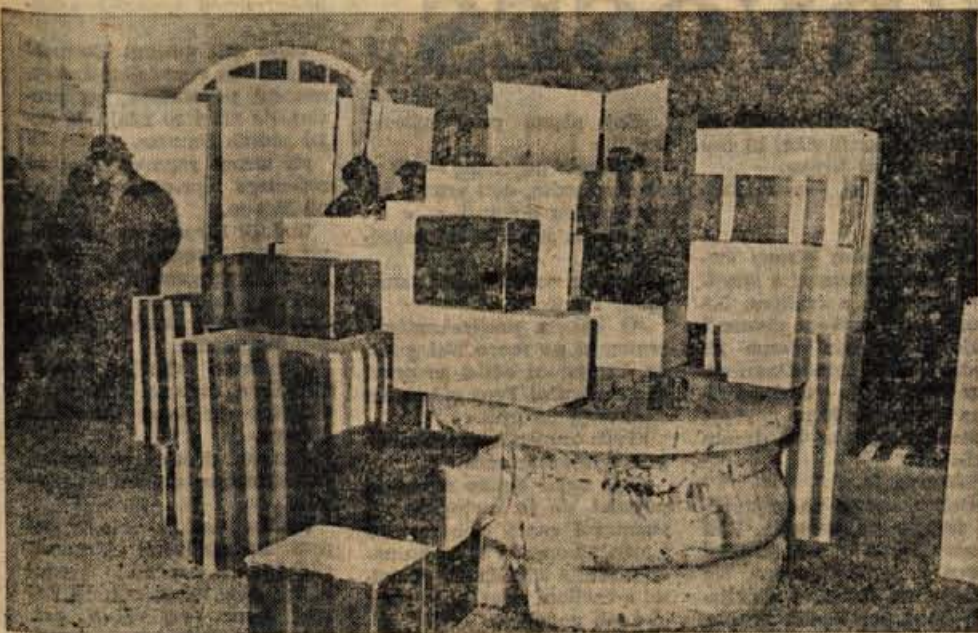
PRODAJNA CENA KNJIGE — 23,00 DIN

POSEBNI POPUSTI PRI VEČJIH NAROCILIH!

Pri nakupu:

30 do 49 izvodov je cena knjige 20,00 din
50 do 99 izvodov je cena knjige 19,00 din
nad 100 izvodov je cena knjige 18,00 din

Knjigo lahko kupite ali naročite v vseh knjigarnah, pri zastopnikih in poverjenikih založbe ali pa pri Oddelku za direktno prodajo založbe Mladinska knjiga v Ljubljani, Tito-va 3.

Nova »galerija« na prostem v Kranju. — Foto: F. Perdan

Likovni projekti treh

Če si zamislimo vsa likovna prizadevanja mladih v letu 1969 (npr. Marka Pogačnika, Vinka Tuška, Borisa Jesiha) ne kot napad mladih na večnostne vrednote »starih«, ampak kot resno preobrazbo tradicije, potem moramo to preobrazbo izrabiti kot priložnost primerjave za kajenjem v Ljubljani, Zagrebu in celo v svetu. Vse novo na tem področju (pa tudi drugje) vzbuja pri občinstvu odpor, skepso in posmeh ali celo še hujše posledice neugodne konfrontacije prirediteljev takih razstav (in razstavljavcev z vrsto javnih institucij in organizacij. Vsi, ki so bili zoper te in take razstave, so imeli heglovski predsodek, da ta »nova« likovnost prikazuje neke idekone (in to celo varne). Tako je (in to celo varne). Tako kot vsaka stvar se tudi likovni projektom lahko približamo z učenim jezikom in nerazumljivo naredimo še nerazumljivejša in čeprav vsa zadeva ni preprosta, pa je po drugi strani polno preprostosti v njej. Vendar samo toliko časa dokler uresničujemo likovne formulacije na podlagi lastnih teoretičnih dognanj. Destruktivna pa postane v dialogu, ko črteče gleda na doselej dosežene vrednote in ko celo ponižuje publiko zaradi nezmožnosti dojemanja. To pa bi moralo biti usmerjeno v ogled dela, ki predstavlja prestop iz izrazne (slika nekaj pove) pomenke umetnosti na področje, kjer vlada čista likovnost in celo igra, ki ne temelji na likovni formulaciji kot taki. Navsezadnje pa so ti likovni projekti eksperiment, rezultata pa še ni in je zato vsako podcenjevanje kakor tudi precenjevanje brezsmiselno.

Sicer pa konkretno lahko opazujemo samo nove pojme in prijeme od odhoda na

prosto do raziskovanja vizuelnih učinkov ter konceptualističnih variant. Poglejmo, kako so uspeli rešiti zadane si naloge trije likovniki iz Kranja v »novi« galeriji na prostem na dvorišču muzeja v Tavčarjevi 43: nove formulacije je zasledoval Vinko Tušek že v letu 1969 samostojno in skupaj z Markom Pogačnikom, ki je prav v okviru konceptualizma prišel še najdlje, medtem ko je pojav Mengjka Marchela videti v tej skupini nov. Tako Tušek kot Marchel sta v svojem slikarstvu prišla do stopnje, ko jima slikarska ploskev in prostor za njune raziskave nista več zadoščala in sta ju razširila — galerija na prostem jima pomeni isto kot slikarsko platno. Najbolj se tega drži še Marchel, ki je svoje poslikane kvadre in kocke (bela osnova z modrimi in rdečimi črtami, kar pomeni dosledno nadaljevanje njegovega dosedanjega slikarstva) je svojevoljno postavil tako, da je zasledoval določene vizuelne učinke. Tušek pa je svojo prostorsko raziskavo zajel z vrsto kosov belega blaga obešenega na žice. Posamezni kosi so bili premišljeni, prvotno avtorjevo zamisel so tudi gledalci lahko svojevoljno spreminjali.

Marko Pogačnik sistematično raziskuje tako materiale in njihove znakovne lastnosti ter medsebojne vplive. Ker se njegovo eksperimentiranje pojavlja po neki določeni formuli, je formulativno, s tem pa hoče vzbuditi programiran učinek. Ta pa je učinkovit šele z danim programom in konceptom. Na tej razstavi je pokazal del beograjske prireditve s projekti »Družina mere, lege in uteži«, kjer je igrivost in igra polno prisotna, sama zamisel pa povsem banalna: na palice obešeni kamni, v Krokro spuščena vrstica, po ka-

terl naj bi pritekala voda v vedro, ali pa v drugem projektu, kjer je obesil širok lijak, kamor naj bi se nabirala ob dežju voda, ki bi skozi ozek livek močila mavce, katerega prav široki obod ljaka štiti pred dežjem. To nima več zveze s kiparstvom in ne s slikarstvom, kot sta še vedno povezana s svojo osnovno dejavnostjo Tušek in Marchel, prav zato pa sem zapisal, da je Pogačnik v svojem eksperimentiranju prišel najdalj.

Jasno je, da bo tudi ta razstava težko predrila zid, ki stoji med »likovnimi projekti« in konstituti likovnih objektov — občinstvom, toda z nekoliko potrpljenja bo most razumevanja kmalu vzpostavljen. Zato upam, da ta projekt ne bo izzval viharja, kakršnega smo doživeli v minulem letu.

A. Pavlovec

Valjavčevo slavlje na Beli

Včeraj, 17. februarja, je minilo 139 let, kar se je na Srednji Beli pri Kračmanu rodil Matija Valjavec, pozneje tako slovit pripovednik in učen jezikoslovec. Bil je drugi Slovenec (prvi je bil dr. Janez Bleiweis), ki ga je Jugoslovanska akademija v Zagrebu sprejela med svoje člane.

Da Valjavčevo ime in njegovo delo tudi med ožjimi rojaki pod Storžičem ni pozabljeno, je dokaz lepo uspešna nedeljska prireditev. Krajevna organizacija SZDL na Beli je povabila v svoj Dom družbenih organizacij na Zgornji Beli domačine vseh treh Bel in drugih podgorških vasi, ki pripadajo temu krajevnemu odboru.

Lepo slavlje je popolnoma uspelo. Ne le, da je bila dvoranica do zadnjega kotička polna, pač pa je bila tudi pozornost poslušalstva ob izva-

Večer poezije Bojana Piska

V okviru Prešernovih slovesnosti ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku smo v četrtek, 12. t. m., doživeli visoko kvaliteten umetniški večer. Član SNG iz Ljubljane igralec Boris Kralj je ob kitarski spremljavi prof. Stanka Preka recitiral najnovejšo pesmi Bojana Piska, domačina iz Kranja.

Pesnik in kritik Jože Snoj — ki je bil osebno zadržan — je napisal naslednje uvodne besede, ki so bile prebrane pred pričetkom prireditve.

»Večer poezije Bojana Piska ne bo večer tihih, ampak odmaknjenih besed. V tem je brzkone ključ do teh drobnih, izpiljenih liričnih umotvorov. Kdor se ga zave, ta v Piskovih verzih ne išče razčustvovanih izlivov, temveč se skuša mimo metaforičnih namigov prebiti do nekega močno zavednega doživljajskega jedra. Ko ga zasluži, ko se iz tako osvojenega središča, seveda subjektivno osvojenega, razgleda naokrog po kompozicijski zgradbi vsake posamezne pesmi, po miselni napeljavi podob in ritmično glasovnih poudarkih njihovega nizanja in stekanja v sklepno poanto, šele dojame občutljivo pesnikovo distanco do velikih vprašanj življenja. Tako prefinjeno sramežljiv je avtor do brezobzirno stvarnih pojavnosti obstoja samega sebe v vsem, kar ga obdaja, tako nezaupljiv je do besednih pojmov, ki naj bi jih prenesli v jezik razumevanja, toliko pretehtava, preden se odloči spregovoriti, da je njegova izpoved nazadnje bel, sadren odliček konkretne doživljajske srži. Tega potem daje na ogled, srž pa spet — tako se zdi — hlastno pokoplje vase.

V tem je, brzkone, poglobitni čar njegovih liričnih zastavic; v tem mučnem, sko-

raj masohističnem izpovednem asketizmu in temu ustrezno strogi izbiri je prepričljiv rezervoar njegovih čustvenih energij; v plemeniti zadržanosti je vir spoštovanja tega, kar se v pesniku dogaja. Morda nam bo bežna slušna predstavitev Piskovih najnovejših pesmi, zbranih v ciklusu Vznosje brezpotij, Hotel si biti bog, Sprevod razbežanih in Glasovi stvari, dala premalo možnosti za tak način doumevanja te poezije, ki nedvomno terja zbranega in poglobljenega branja. Vendar pa sem prepričan, da je v glasovno in ritmično izrazni in učinkoviti organiziranosti njegovih verzov dovolj poudarjenih metaforičnih namigov tudi za določene vsebinske doumevanje teh pesmi. Naj opomnim samo na erotični vtekel njegovih eksistencialnih, ontoloških in celo socialnih doživljajskih izkušnj. V čisti erotiki se merita moč in nemoč pesnikovega obstoja. Celotno v zadnjih dveh ciklih, ko evocira življenjsko tragiko revolucionarne generacije in ko se, s sklepnimi Glasovi stvari, vtaplja v hladna, a pomirjajoča okamenska razmerja tvorne narave. Sledimo, preprosto, besedam ljubzenskega jezika in vodile nas bodo zdaj v naročje dveh, zdaj v podnožje golih stvar. V njuni nerazrešljivi medsebojni odbojnosti in priplavljanju je zanesljivo košček samo Piskovega izpovednega sveta.

»Renesančna dvorana Gorenjskega muzeja je bila komorni prireditvi kar najustreznejši okvir. Dvorano je napolnilo za subtilno pesništvo dovezeto občinstvo, ki je z zbranostjo in pozornostjo sledilo vsebini, umetniški Kraljevi recitaciji in diskretni Prekovi glasbeni spremljavi.

* J. R.

janju razmeroma bogatega programa kar vzorna.

Za uvod je Ivanka Robleková povedala Valjavčev lastni življenjepis, nato pa so se zvrstili mladi recitatorji, učenci in učenke višjih razredov osnovne šole »Matija Valjavec« iz Preddvora. Prijetno podajanim Valjavčevim pesnitvam, posebno znani o pastirju so poslušalci izjemno zbrano sledili. Kaj ne bi, saj je z njimi pisatelj stari Belan pripovedoval današnjemu rodu Belanov svoje plemenito umetniško izročilo.

Valjavčevo slavlje je popestrila še recitacija člana Prešernovega gledališča iz Kranja Jožeta Kovačiča in domač pevski zbor, ki je pod vodstvom Eda Ošabnika ubrano zapel nekaj umetnih fantovskih pesmi.

Prireditev sama in celotno vzdušje ob njej je spet nov svetel primer ljubiteljskega

ljudsko-prosvetnega dela na vasi, ki ne vprašuje po zaslužku — uspeh prizadevanj mu je najlepše plačilo, edino priznanje.

Vrhim Belanom je za to tako dostojno izpeljano Valjavčevo slavlje treba le čestitati. Naj jim bo ta uspeh spodbuda za prihodnje leto slovesnost pisateljevo 140-letnici rojstva, ki naj bo na prostem pri Kračmanovih, kjer se stoji Valjavčev rojstni dom in še rastejo stare hrustke, pod katerimi je mladi pesnik snoval svojega Pastirja in druge pripovedne pesnitve.

Povedati je še treba, da je krajevni odbor SZDL na Beli tudi poskrbel, da je bila spominska plošča na pisateljevi rojstni hiši lepo okrašena s cvetjem in slovensko trobojnico.

C. Z.

— Kako trinajstega pričakujete? Pa tako kisel obraz!

Leto 2000

Mnoge zanima, kakšno bo leto 2000, nekateri pa se celo poklicno ukvarjajo z napovedovanjem prihodnosti. Eden od futurologov meni, da se svet do leta 2000 ne bo zapletel v tretjo svetovno vojno, pač pa bo prevladovalo zatišje, kot je bilo značilno za obdobje 1815 in 1914. Med deželami, ki bodo najhitreje napredovale, se omenja Japonska. Okoli leta 1985 nam menda grozi tehnološka kriza, ki jo bodo povzročili porast prebivalstva na zemlji, onesnaženje zraka, vse nevarnejše orožje ter ostale nevarnosti, kot so električna zadovoljstva in podobno. V letu 2000 bodo baje ljudje nosili na prsih električne naprave, ki jim bodo omogočale zadovoljiti vse potrebe. To bo omogočila povezava te naprave z določenimi centri v možganih. Elektronski stroji bodo leta 2000 prekosili človeka v mišljenju, slikanju, poziciji in menda celo v spolnosti. Prevzeli bodo tudi mesta učiteljev in morda bodo tudi prevzeli položaj vlade.

Človek človeku — zver

Znani angleški zgodovinar in sociolog Arnold Toynbee piše o grozotah v vietnamski vojni in prihaja do sklepa, da je človek večja zver od največje živali: »Pri živalih se samci bore med seboj za samico svoje vrste. Toda, ko eden izmed tekmecev prizna, da je premagan, daruje zmagovalcu premagancu življenje. Samo ljudje se bore med seboj do smrti.«

Barvna slepota

Pred vrhovno sodišče ameriške države Arizone je prišel spor o tem, kdo je kriv, da si je neka krava zlomila vrat, ko je padla v bazen obarvan z modro barvo v bližini pašnika. Sodišče je modro rabsodilo, da ne more biti za smrt nesrečne krave nihče kriv, ker je krava pač slepa za barve. Zanj je bil bazen enak travniku, na katerem se je prej pasla. Kdo pa je sicer kriv, da so krave slepe za barve?

Zahteva po ponovni zaobljubi celibata

Papež Pavel VI. je ob prisotnosti 500 rimskih duhovnikov govoril o celibatu. Trdil je, da zaradi celibata stopa v duhovski stan več mladih ljudi, kot bi jih sicer stopilo, če bi bila duhovnikom dovoljena ženitev. Papež tudi zahteva, naj bi vsi rimokatoliški duhovniki vsako leto na veliki četrtek obnovili zaobljubo celibata in poslušnost do škofa. Dokument, ki je bil pred kratkim objavljen, pomeni nov poskus papeža, da bi obdržal duhovščino v pokorščini. V Vatikanu pa so pred kratkim objavili tudi statistiko, po kateri je število kandidatov za duhovniški poklic v 41 katoliških deželah v letih 1965 do 1968 padlo za okoli 12 odstotkov.

Neugledni dolgi plašči

Britanska detektivska agencija opozarja vse detektive za poslane v trgovskih hišah in samopostrežnih trgovinah, naj posebno pazijo na dekleta in žene, ki nakupujejo v maksi plaščih. Agencija meni, da dolgi plašči ne skrivajo uspešno samo grdih nog, pač pa tudi ukradeno blago. Nekemu dekletu je uspelo pod plaščem odnesti iz trgovine celo televizor.

Elektronska kuharica

Kmalu bodo lahko gospodinje postavile v svojo opremljeno kuhinjo med hladilnik in stroj za pranje posode še majhen stroj, ki je bolj podoben pisalnemu stroju. Gospodinjam bodo došle bo v veliko pomoč. Če bo hotela za kosilo pripraviti govedino, bo na tipke tega čudnega stroja odtipkala besedo govedina in stroj bo takoj dal recept o pripravi govedine. Če ji ne bo všeč, bo stroj dal drug recept, dokler gospodinja ne bo zadovoljna. Če skrbite za linijo, bo stroj povedal, kaj morate jesti, seštel bo vaše dnevne kalorije, ki so dovoljene itd. Stroj bo beležil tudi vse dneve izdatke, lahko jih bo tudi planiral in konec meseca bo še povedal svoje mnenje o vaši razpisnosti. Stroj je že v prodaji, imenuje se H 316. Za ceno pa raje ne vprašajte.

KRVOSES³¹

Mason je prikimal in se nagnil nad kartončke, ki mu jih je prinesel Drake.

»Zabeležite si, prosim, Delala!«

»Da?«

»S svinčnikom pisana številka 7 se nadomesti s številko 14, pisano s črnilom. Na mesto s svinčnikom pisane 3 pride s črnilom pisana 16. Drakerjevo s svinčnikom pisano 19 zamenja s črnilom pisano 9, številka 30 pa postane s črnilom pisana 12. Imate vse?«

Pokimala je.

»Dobro, potem pa te številke vnesite na kartone. Rad bi namreč, da bi bile številke pisane z žensko pisavo. Ne nameravam vas sicer zapeljati h kakšni ponaredbi, vendar pa bi mi bilo zelo ljubo, če bi bile vse številke čim bolj podobne druga drugi.«

»Toda, šef, to so vendar izrecno številke važnih odtisov iz bungalova 12.«

Natanko tako je! Prosim vas, imejte te kartone s črnilom pisanimi številkami 14, 16, 9 in 12 vedno pri roki, če bi vas vprašali po njih.«

»Toda šef, kaj takega pa vendar ne smete storiti!«

»Zakaj pa ne?«

»Saj gre vendar za dokaze, da se je neka natančno določena oseba zadrževala v bungalovu. To je dokaz, da je Mrs ... «

»Pazite! Ne imenujte nobenih imen.«

»Saj s tem dokažete, da je neka določena oseba resnično bila v bungalovu.«

»Glej, no glej!«

Della Street je gledala svojega šefa čisto potrt. »Šef, tega res ne smete storiti! Ali res ne razumete, kaj bi se to reklo? Saj s tem vse skupaj prevrnete! Za božjo voljo, nikar tako!«

»Kaj pa je to huđega?«

»Označiti nameravate te kartice s številkami, pisanimi s črnilom, namreč s številkami 14, 16, 9 in 12 in jih vtakniti v isti ovitek. Elza Griffin bo videla te številke, pogledala bo v svoj seznam in izjavila, da je odtis št. 14 vzela z gumba na vratih. To pa bi pomenilo, da je bila v bungalovu plavalaska in ne kdo drugi.«

Mason se je zarežal. »In ker ima policija cel kup prstnih odtisov mlade dame, bo težko trdila, da ne ve, za kakšne odtise gre.«

»Obdolžili bi torej Grace Compton, da je bila v bungalovu 12 ... kjer pa dejansko sploh ni bila.«

»Od koga pa veste to tako natančno?«

»Elza Griffin vendar ni od nje našla nobenih prstnih odtisov.«

Mason se je smehljaj.

»Šef, all ne obstaja neki paragraf?«

»O čem?«

»O uničenju dokaznega materiala.«

»Saj nisem prav ničesar uničil!«

»Drugače povedano — all ni protizakonito, dati priči v roke napačen dokazni ... «

»Kaj pa je na njem napačenega?«

»Saj ste vendar nekaj zamenjali. To je ... «

»O kakem protizakonitem ravnanju ne more biti govora. Vsi prstni odtisi so pravi in neoporečni. Prav nič nisem spremenil na njih.«

»Toda zamenjati nameravate številke kartonov.«

»Kje neki! Drake nama je povedal, da je kartončke zaznamoval samo provizorično s svinčnikom, da bi lahko nadomestili s številkami, pisanimi s črnilom tiste, ki se nam bi zdeli podobni.«

»Toda vaš namen je, Elza Griffin na ta način goljufati!«

»Elza Griffin nisem o tem rekel niti besedice.«

»Toda, če deklarirate njej nasproti te odtise za tiste, ki jih je prinesla iz bungalova ... «

»Če ji ne rečem izrecno, da gre pri tem za tiste odtise iz bungalova, vendar ne more biti govora o varanju. Poleg tega — kdo pa pravi sploh, da so ti odtisi kak dokaz?«

»Šef, prosim, pustite to! Ne želite stvari do kraja! Ker poskušate po vsej sili rešiti Mrs ... no, že veste koga mislim, upravljate sami sebe v pogubo, ker obračate dokazni material tako, da bi obremenili Grace Compton.«

Mason se je zarežal. »Brez skrbi, Della! Prav dobro vem, kaj delam!«

»Upajmo!«

»Zdaj pa vas vabim na sočen zrezek, potem pa greste domov in se vlečete v posteljo.«

»Kaj pa nameravate vi?«

»Eh, pravzaprav bi tudi jaz lahko šel v posteljo. Okrožnemu tožilcu Hamiltonu Burgerju bova vsekakor povzročila nekollko glavobola.«

»Toda šef, vse skupaj je vendar potvarjanje dokaznega materiala! Zavestno uporabljate napačno zaznamovano dokazila. To je ... «

»Pozabljate, da imam še vedno tu originalne odtise, ki nam jih je dala Elza Griffin. In še vedno so zaznamovani s prvotno številko, ki vam jo je dala Elza. Midva sva le druge prstne odtise drugače oštevilčila. To pa sva bila upravičena storiti. Te odtise lahko opremiva s številkami, kakor hočeva. Če pri tem čisto slučajno izbereva iste številke, kot jih je Elza Griffin za svoje prstne odtise, potem to še daleč ni zločin. Toda, pojdite! Preveč skrbil si delate!«

18.

Sodnik Harmon Strouse je gledal na mizo kazenskega zagovornika, kjer sta za Perryjem Masonom sedela njegov klient Steward Bedford in

uniformirani sodniški uslužbenec.

»Ako želi gospod kazenski zagovornik ugovarjati kateremu od porotnikov, ga prosim, da stori to zdaj,« je dejal sodnik Strouse.

»S strani zagovornišva ni nobenega ugovora,« je odvrnil Mason.

Sodnik Strouse se je okrenil proti Hamiltonu Burgerju, trdovratnemu okrožnemu tožilcu, katerega zagrizeno sovraštvo do Masona je bilo splošno znano.

»Tožilstvo izjavlja, da se strinja s sestavo porotnega sodišča,« je dejal Hamilton Burger.

»Dobro, prosim porotnike, naj vstanejo, da bodo prisegli!«

Bedford se je sklonil naprej in zašepetal Masonu: »Zdaj bomo končno le izvedeli, kaj nam imajo očitati! Potem bomo vsaj vedeli, pri čem smo. Dokazni material, kar so ga predložili pred to glavno razpravo, je ravno komaj zadovoljavalo za obtožbo pred porotnim sodiščem. Namenoma so me pustili v negotovosti.«

Mason je prikimal.

Hamilton Burger je vstal in dejal: »Vaša milost, odrekam se uvodnim pojasnilom, kot je to v navadi, in ključem takoj svojo prvo pričo, Thomasa Ferlanda.«

Ko je bil Ferland zaprišen, je izpovedal, da je policijski uradnik in da je 6. aprila prejel nalog, naj gre v motel »Pri mirnem počitku«. Tam se je legitimiral lastniku motela, nekemu možaku, po imenu Morrison Brems in mu izjavil, naj ga pelje v bungalov št. 16. Tam je našel na tleh truplo. Bila je to oseba moškega spola, ki je očitno bila ustreljena. Takoj nato je obvestil komisijo za umore. V najkrajšem času nato so prišli uradniki te komisije v spremstvu policijskega zdravnika, s seboj pa so tudi privedli strokovnjaka za prstne odtise.

»Gospod kazenski zagovornik, prosim, začnite s križnim spraševanjem!« je vzkliknil Hamilton Burger.

»Na kak način ste bili poklicani v motel?« je Mason vprašal pričo.

»Dobil sem ukaz.«

»Od koga?«

»Iz naše telefonske central.«

»Kako se je glasilo povedanje?«

»Ugovarjam, ker gre za nedopustno vprašanje. Navzkrižno spraševanje se ne opravlja neoporečno,« je dejal Hamilton Burger.

»Priča izjavlja, da je prejel povelje, naj gre v bungalov 16,« je dejal Mason. »Po stalnih običajih je tisti, ki sprašuje v navzkrižnem zasliševanju, upravičen zahtevati, da se izpopolni del izjave, ki jo je dala priča. Zaradi tega želim izvedeti, s kakšnimi besedami in razlagami je bilo prič naloženo, naj gre v motel.«

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

76

IV. DEL

Ti verzi se Slavka še ne dotaknejo premočno, zato pa jih pijejo toliko bolj dijaki iz višjih razredov in ob teh verzih sanjarijo o svojih 'Jelvicah'. Skoro jezni so, ker se pesem konča tako, da ni vse skupaj nič'. Jezni so na videmski sejem in na botra Gregorja, ki je obiskal Joannes v kloštrski šoli z željo, da bi mu pomagal priti do triglavskih zakladov s pomočjo starih bukev ali bolje s pomočjo hudiča, ki ga z reki iz teh bukev lahko priklješ in ki ga bodo že na nekakšen način opharili ter rešili iz njegovih krempljev Joannesovo dušo.

Joannes poslušal je to modrovanje in vživel ob njem se v prijetne je sanje, kakor da je kamen že modrih iznašel in z njimi alkimist se med ljudstvom ponašal in revnim, potrebnim delil vseokrog dobrote pozemske ko sam ljubi Bog... In ko z modrovanjem je boter končal, Joannes smehlja je rokó mu je dal.

»Kaj pa naj bi storil drugega,« prešine nasmeš tudi Slavka, tako da presliši verze o prihodu kmeta Ceharja in njegove hčerke Jelvice v isto videmsko krčmo, o Jelvičinih očeh, ki so se srečale in pozdravile z Joannesovimi, pa o krošnjarju in botru Gregorju, ki je kot krošnjar kmeta Ceharja prav dobro poznal in ga zapletel v pogovor, mlada dva pa sta to izrabila po svoje in si kakor ptička izčebljala svoje srce ob ne-

nadejanem srečanju, a usodnem za sholarjev pobeg iz kloštra.

In že dijaki profesorja Andreja berejo in poslušajo o sholarju-vagantu in njegovi poti s sholarji vaganti tja proti Devinu, kamor ga je gnalo srce k lepi Jelvici, pa se je tam srečal lahko samo z Jelvičino tožbo in žalostjo, ker jo je oče obljubil bogatemu in oholemu tujcu, tolminskemu kastelanu De Ghibellinu, ki ga je Joannes že spoznal, Ghibellina in Ghibellinovo oholost, s katero je Joannes najprej zahrbtno napadel, ko pa je Joannes odbil De Ghibellinov napad z mečem in pritepenega tolminskega kastelana pozval na dvoboj, je De Ghibellino dvoboj izgubil, se ranjen pognal na konja in odpetal.

»Lah, pravi Lah,« so z De Ghibellinovinim porazom zadovoljni dijaki profesorja Andreja. Tudi po zahrbtnosti je podoben gosposkim Lahom iz časov cesarstva, ki so se slinili avstrijskim oblastem podobno kakor De Ghibellino svobodnjaku Ceharju, katerega pristava ga je mikala prav tako kakor lepa Jelvica, ki se ga je ubranila, pa ji je pritepeni Lah in tolminski kastelan zagrozil z Benečani, ki jih bo priklical in ki bodo cesarske premagali. Takrat si bo pristavo in Jelvico enostavno vzela, toda ne kot nevestico, marveč kot ujetnico in sužnjo.

Pesnik je zadovoljen, ko vidi, kako dijaki sprejemajo njegovo pesnitev in vidijo v De Ghibellinu laško zahrbtnost, prislinjenost in grabežljivost, ki sega zdaj po slovenski zemlji prav tako kakor je segala, oziroma ponovno hotela seči v sholarjevih časih. Zato je treba nedvoumno in jasno povedati, čigava je zemlja ob morju. In to je pesnik povedal tudi v svojem Sholarju, ki ni samo sholar-vagant, ki si služi svoj kruh s pesmijo, kakor sta ga staremu Trentarju zatožila dva potujoča sholarja in mu povedala, da sin ne bo nikoli pel nove maše. Ne, sholar ni samo to, marveč je tudi glasnik svojega ljudstva, čigar zgodovino spoznava med fascikli in foliantii v starem štivanskem kloštru blizu Devina. Tudi dijake prevzemajo verzi o zgodovini svojega rodu, ki jo je trentarski sholar spoznaval na manuskriptih in inkunabilih od časov, ko so deželo med Adrijo in gorami zasedli slovenski predniki

in od tistih dob ostali so edini rod v tej zemlji,

kakor poje pesem o starem, ohranjenem Evangeliju svetega Marka v štivanskem kloštru, o Evangeliju, na robih in platnicah popisanem z imeni božjepotnikov in kloštrskih darovalcev med katerimi je bilo največ Slovencev:

So bili med njimi knezi,
za primer naj tu navedem
Sveto polka iz Morave
in še Borisa, ki prišel
k nam je iz bolgarske zemlje.
S knezi velmožeje bili so
in bile družine z njimi:
Bojan, Budigoj in Dobren...

»Budigoj... veš, na to ime sem prav v tem času naletel v Benečiji,« začepeta pesnik profesorju Andreju. »To je staro, zelo staro ime, ki ga je odkril monsignor Ivan Trinko-Zamejski, profesor na videmskem bogoslovju, skupaj z drugimi imeni na neki listini iz leta 1140. Vidiš, ta imena sem uporabil v tej kitici: Bojan, Budigoj in Dobren...«

Belica, Blagica, Branka,
Dobromisel, Dobrovlasta,
Dragič, Jelen, Lepa, Rada,
Svetka in Vesela s Slavko,
Ljubej, Vladimir, Volkonja,
Zitomir in dolga vrsta
drugih še, ki na platnicah
in na robu svete knjige
danes še lahko poiščes
njih imena, ako hočeš...

»Imena, kako lepa imena! Lepa kakor pesem,« so imena Slavku všeč, skozi dušo pa mu kot v peščeni uri polze pesnikovi verzi.

In se je še to zgodilo,
da prišla sta v onih časih
in v Devinu se mudila
sveta brata iz Soluna...

»Ciril in Metod,« završi med dijaki, kakor da jih spretava srh.

sveta brata iz Soluna,
ki ju Rastislav Moravski
iz Bizanca je priprosil,
da v državi bi njegovi
med Slovenci nauk Kristov
širila in utrjevala
v govoricah le domači
in ne kakor nemški škofje
v levi s križem, v desni z mečem...

Janko Rogelj — Kovačev s Primskovega (5)

Eden redkih, ki je uspel v tujini

Naši ljudje zelo radi odhajajo v tujino, ker mislijo, da je tam vse lepše in boljše kot doma. Večina od njih pa se moti, zakaj le redki so, ki uspejo v tujih krajih. Velika večina jih tam propade. Marvečina jih tam propade. Marvečina jih tam propade. Marvečina jih tam propade. Marvečina jih tam propade.

Naj vam opišem zanimiv dogodek iz mojih otroških let! Naša sosesda Matijeveva Johana iz Besnice je prodala nekaj posestva ter vso živino in odšla v Ameriko. Po nekaj mesecih se je vrnila. Velikokrat je prišepetala svoji materi, da je v Besnici podmedenka (kaša, podmedena z moko)

boljša kot najboljša pečenka v Ameriki in da je sreča, da je imela še toliko denarja, da se je lahko vrnila.

Tudi dandanes gre veliko naših ljudi čisto brezglavo v tuji svet. Zato pa naj bo Janko Rogelj za zgled vsem našim izseljencem. Ko je on odšel v Ameriko, je bil že šofer, poznal je tudi kovaško delo in imel za seboj nekaj razredov gimnazije, imel je strica v Ameriki — torej ni odšel na slepo. V Ameriki se v začetku ni branil nobenega dela, zato pa je eden od redkih izseljencev, ki je v tujini res uspel. In kljub temu ni pozabil svojih domačih krajev!

Konec
France Kozjek

Nekaj pripomb o lanu in platnu

Ze vrsto let sem vaša naročnica in Glas vseskozi prebiram z velikim zanimanjem. Zdal sem se tudi jaz odločila, da nekaj napišem za priljubljeno rubriko Gorenjski kraji in ljudje.

Ze nekajkrat ste pisali o pridelovanju lanu in platnu in prav o tem bi rada še jaz kaj pripomnila. Tudi pri nas v Vinharjih je bilo platnarstvo že docela izumrlo. Toda okrog leta 1933, ko je bila ve-

lika draginja, se je nekaj kmetov ponovno odločilo za lan. Takrat so še živele stare matere, ki so nam mlajšim pokazale in razložile vso umetnost dela od lanu do platnenih izdelkov. Potem smo se s tem po malem ukvarjali do konca druge svetovne vojne. Od takrat je pri nas ostalo še nekaj neotrite lanene slame.

Čudno se mi zdi, da nihče od dosedanjih piscev ni vedel, da je predivo na zunanji strani bilke in ne na sredini, kot piše celo Franc Kozjek. O resničnosti moje trditve se lahko prepričate na priloženih bilkah. (Marija Frlic nam je v pismu res poslala nekaj na pol otrlih lanenih bilk, ki potrjujejo njeno trditve.)

Tudi čas za goditev lanu — 2 meseca — je vsekakor predolg. Saj bi ga v tem času trava popolnoma prerastla! Pri nas smo ga godili le do tri tedne, da se je predivo lepo odločilo od bilke. Ob ugodnem vremenu je bil ta čas celo krajši. Lan, ki se je godil na trati, je dal sivo predivo in platno. Ponekod, npr. v Beli krajini, ga godijo v vodi, zato imajo platno bolj rumenkaste barve.

Pred časom je nekdo napisal, da se mora lan trikrat opletiti. Toda pri nas je veljalo pravilo, da se lan sploh ne

sme pletiti, ker bi se sicer zelo goste bilke potlačile. Zato so ga sejali le na zelo čistih njivah. Rekli so, da je predivo najlepše, če pride na vsak kvadratni centimeter 7 bilk. Če je redko posejan, je slama debelejša in predivo grobo, pa tudi plevel se razraste v njem.

Najzlahtnejše predivo so dobili, če so lan populili prej, preden so semenske glavice popolnoma dozorele. Vendar pri nas zaradi tega, ker je bilo tudi seme zelo koristno, tega nismo delali.

Iz najlepšega prediva smo predli sukanec za šivanje rjuh in vreč. Pa tudi za prišivanje gumbov je bil nepogrešljiv. Naši predniki so tak sukanec črnili z »žvirco«. To je bila zmes smole in saj iz svetilk; saje so se nabirale pri izgorevanju petroleja.

Med zadnjo svetovno vojno smo iz domačega sukanca celo klekljale čipke.

Pa še to: pravkar otrtega prediva se ni dalo takoj sortirati. Treba ga je bilo prej še omikati na mikalniku. Pri tem delu smo naredili povema za pražnje platno in iz ostankov kodelje za hodnično platno. To je bilo težko in grdo delo, ker se je kadilo.

Marija Frlic
Vinharje 6, Poljane nad
Skofjo Loko

Pisali ste, da še nihče ni opisal vseh podrobnosti o pridobivanju platna in da bi se bili vi pripravljene tega lotiti. Kar pero v roke, spoštovana Marija Frlic, in napišite. Takšne in podobne stvari, kot ste jih napisali v tem sestavku, nam bodo vedno dobrodošle; radi jih bomo objavili. In res pazite na podrobnosti in na posebnosti, kot je npr. tista o številu lanenih bilk na kvadratni centimeter.

Tudi druge stvari o nekdanjem življenju, običajih, delu itd. bomo radi objavili.

Kar na delo in — veliko uspeha!

A. Triller

Gorenjski
kraji
in ljudje

(Nadaljevanje)

ZVITA ZASEDA

Menda nikdar med vojno na Gorenjskem niso Nemci tako zvito postavili zasede, kot so to storili 27. januarja v Dragi. Zasedo v Dragi niso postavili policisti iz Begunj, temveč policisti iz Poljč, to je sosednje vasi. V Poljčah pri Begunjah so bile med vojno policijske enote divizije brandenburg, ki so bile izurjene za boj proti partizanom. Zloglasna esesovska divizija brandenburg je bila pod vodstvom Himlerja in se je proslavila s številnimi zločini.

Jože Vidic

Zaseda
v Dragi

Bilo bi odveč v našem primeru govoriti, ali so bili kurirji izdani, čeprav so nekateri prepričani, da je posredi izdajstvo. Iz razgovora s preživelim borcem, ki je bil tisto usodno noč v Dragi, sem razbral, da je še danes prepričan o izdajstvu, ki naj bi izviralo iz samega štaba Kokrškega odreda. Potem ko sem dva meseca zbiral podatke in obiskal skoraj vse preživle, moram povedati, da smrt trinajstih borcev v Dragi sploh ni posledica izdajstva, ampak naš h napak, ki so se tiste noči prelile v potok krvi.

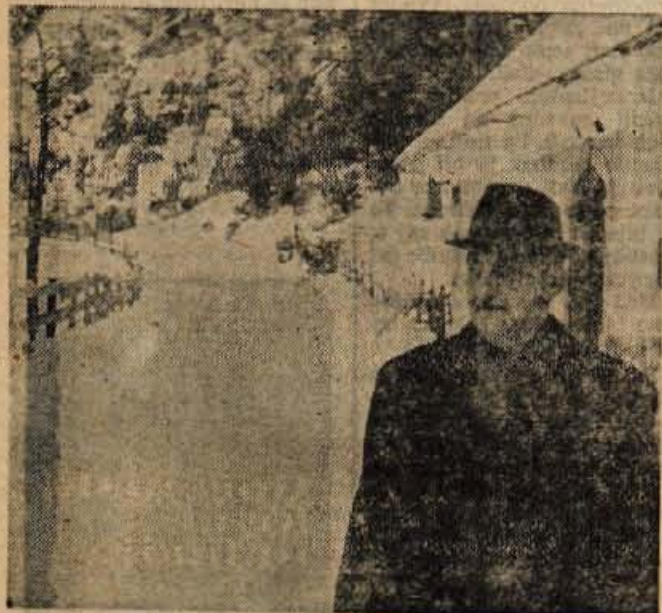
Dramatični dogodki so se v noči od 27. na 28. januar 1945. leta odvijali takole:

Pri zadnji hiši na poti v Drago se po domače pravi pri

Vazarju. Med vojno je v hiši stanoval Franc Frelj, po domače Vazar, njegova žena Marija in Freljova mama. Le-ti so bili v hiši kot stanovalci. Od Vazarjevih je v hiši še živela gospodinja in njena sestra Johana. Frelj je od 1937. leta do 1944. delal v tovarni verig v Lescah, potem pa je ostal po nalogu odbora osvobodilne fronte doma, ker je imel obilo dela s prenašanjem partizanske pošte. Frelj je nosil pošto v Radovljico, na Bled in v Lesce, včasih pa tudi kam drugam. Freljova žena Marija je bila obveščevalka. Vsako jutro se je pri njej oglašil obveščevalec Kokrškega odreda.

27. januarja 1945. leta je okrog pol šestih zjutraj prišel obveščevalec Kokrškega odreda po novice. V bližini je bila nemška zaseda, ki je začela na partizana streljati. Obveščevalec je pobegnil po globokem snegu v gozd, Nemci pa so vdrl v hišo in naredili preiskavo. »Kje so banditi?« so spraševali policisti iz Poljč. Vazar jih je moral peljati na podstrešje, v vse sobe, pa tudi v klet. Kot se spominja Vazar, ga je mrzel pot obli, ko je vodil policiste v klet. Prejšnji dan so namreč ljudje prinesli več paketov sanitetnega materiala in zdravila za partizansko vojsko. Partizanska tajnost je bila pri aktivistih tako močno uveljavljena, da Vazar sploh ni ljudi vprašal, od kod so in kdo pošilja sanitarni material. Pravi aktivist tega ni spraševal. Paketi so bili na krompirju, na zgornjih policah pa so bila jabolka. Vazar je svetilko dvignil visoko pod strop, da so policisti lahko zagledali in planili na jabolka, medtem ko krompirja sploh niso pogledali, zato tudi paketov s sanitetnim materialom niso opazili. Vazarjevo hišo so temeljito oropali. Iz dimnika so pobral vse meso od prašiča, ki so ga nekaj dni pred tem zaklali.

(Se nadaljuje)

Vazar pripoveduje. — Foto: J. Vidic

Ivan
Jan

Iz kronike kokrškega odreda

5

Da bi tudi tu domobranci začutili partizansko udarno pest, se je II. bataljon odločil za naglo in skrbno ter tajno pripravljeno akcijo. Na nedeljo, 24. septembra so namreč prišli na žegnanje v Olševke domobranci, o čemer je zvedel II. bataljon. Ta je pripravil skupino 25 borcev, ki so dobro oboroženi odšli v dolino še pred dnevom, bi na skrivaj polskali primerne položaje.

Domobranci naj bi prišli na Olševke iz Voklega in Cerkelj, ki nista oddaljena. Ti kraji leže tik pod Krvavcem, kamor so domobranci iz tamkajšnjih postojank skoraj vsak dan odhajali zasledovat partizanske enote. Tako so že v veliki meri dosegli določeno demoralizacijo, ki je delovala predvsem na mobilizirane novince. Med prebivalstvom pa so pridobili številne ljudi za vojnjenje in za sodelovanje z njimi. Tako je bilo vsako partizansko taborišče kmalu izdano. Zato je II. bataljon moral tam pogosto menjavati taborišča. Okoliščine so to enoto prisilile, da je delovala in se obnašala kakor bi bili tu šele začeti partizanski. Ceravno je v tem času morala med okupatorskim vojaštvom že odpadla, je vojska in propagandna moč domobrancev naraščala. Zato je bilo treba čimprej polskati možnost, da bi domobranske enote doživele kak občutnejši udarec. To naj bi se zgodilo na žegnanju v Olševku. Skupina II. bataljona je še za noči obkrožila del te vasi in se dobro skrila na njenem robu.

Ko so se dopoldne domobranci res pokazali, so jih partizani napadli. Toda pravega uspeha ni bilo. Sicer je bilo nekaj domobrancev zadetih, vendar pa so se dragi kazali, kot da so že seznanjeni s prisotnostjo partizanov.

Zaradi boljših uspehov je potem partizanski oddelk iskal nove položaje. Med tem premikanjem pa so bili napadeni s hrbine strani in z boka. Domobranci so nanje udarili tako, da so se komaj še prebili in umaknili v gozdove na Možjanci.

Potem ko je domobrancem prišla pomoč še z Brnlka, so namreč hoteli odrezati pot in zapreti umik pod Krvavcem. Tako so se partizani II. bataljona umaknili zadnji trenutek. To skupino je vodil hrabri bataljonski poveljnik Stane Dobre-Karlo, sodeloval pa je tudi namestnik odrednega komandanta Jože Rebolj-Planinc. Ta je bil poslan tja iz odrednega štaba zaradi pomoči in pa zato, da na kraju samem ugotovi, kakšne so razmere in kako delujejo domobranci.

O tem se je lahko prepričal že naslednje jutro. Ko se je komaj začelo svitati, je taborišče II. bataljona, ki je bilo med gostim smrečjem na Možjanci, dvignilo pokonci gosto streljanje. Domobranci so očitno zvedeli, kje je to taborišče in so ga nenadoma napadli. Straža je napadalec, ki jih sicer ni bilo veliko, zadržala le toliko, da kljub zgodnji jutranji uri, ko je še vse spalo, ni nihče padel.

Bataljon, ki je bil že valjen tako pogostih in nenadnih sunkov, je kljub gostemu obstreljevanju naglo razdel šotore. Moštvo je uspelo rešiti opremo, potem pa je uskalo nazaj.

Zaradi negotovih okoliščin, se je premaknil na Stefanjo goro.

Ta bataljon, ki je bil daleč od ostalih enot odreda in je v teh okoliščinah moral prenašati velike napore pohodov in premikov, se je hotel malce odpočiti in nahraniti. Zato so se za nekaj časa naselili v hišah na Stefanji gori. Čez dva dni po napadu na Možjanci, 26. septembra, so bili že navsezgodaj zjutraj spet napadeni od

domobrancev. Zaradi varnosti je bil tisto jutro zajtrk kuhan še za teme, in prav ko ga je kuhar začel deliti, so domobranci napadli. To je bilo še večje presenečenje, kakor pred dvema dnevyoma. To pot so domobranci kljub skrbno postavljenim stražam, prišli v vas neopaženo.

Po prvem presenečenju se je del bataljona takoj uprl s streljanjem, toda zaradi neugodnega terena se je hkrati umikal iz vasi. To pa ni bilo mogoče drugače, kakor prek čistine. Gozd se je začel šele nad vasjo. Na tem umiku sta padla dva tovariša, in sicer Rudolf Kozelj iz Zadrage pri Križah in Franc Grabec iz Smlednika, dva pa sta bila ranjena. Sovražnik je dobil tudi dve puški in nekaj municije. V tem napadu sta se zgubila tudi dva tovariša.

Taka in podobna srečanja z domobranci so bila na tem območju skoraj vsakodnevna. Bataljon in odred je lahko samo ugotavljal, da je precejšen del prebivalstva sodeloval z domobranci, kar je veljalo zlasti za tiste družine, ki so imele svoje v njihovih postojankah.

Nazoren primer plačanega izdajstva je bila volunka Johana. V teh dneh jo je v gozdu blizu Možjance odkril oddelk II. bataljona. V tej enoti sta bila še dva domačina — kurirja, tedaj že redka partizana iz teh vasi. Ko ji je bilo dokazano kaj vse je zakrivila, kar je tudi priznala, je nazadnje še prostodušno pristavila: »Hodim po gozdu, kot da kaj nabiram, v resnici pa iščem sledove za partizani. Tu blizu je bil neki bunker. Odšla sem po fantu v dolino in ti so gošarje potolkli... od nečesa človek mora živeti.«

Zenka je bila res videti nekoliko omejeno pamet, toda domobranci so se v boju proti partizanom posluževali različnih metod. Prav med ženskami se tudi v drugih krajih imeli veliko obveščevalcev (IZDG F 338/1; Ivan Jan-Srečko: Med gorenjskimi partizani — Kranj 136 — str. 260—261).

PODRUŽNICA MAUTHAUSNA
POD LJUBELJEM

Na področju Kokrškega odreda je bilo poleg zloglasnih begunjskih zaporov tudi koncentracijsko taborišče, in sicer pod Ljubeljem na pobočjih bivšega Bornovega posestva. Danes tam in tik ob cesti na nekdanje strahote opozarja velik spomenik. To taborišče so ustanovili Nemci julija 1943. To je bilo hkrati tudi edino tako koncentracijsko taborišče v Sloveniji, dejansko pa podružnica uničevalnega Mauthausna. Nemen okupatorjev je bil, da tu s tujo delovno silo dograje predor skozi Karavanke. Ta naj bi vezal Slovenijo s Koroško, obenem pa bi bil tudi zveza z Balkanom in morjem. Ta predor bi moral biti dograjen konec 1943. leta. Ker pa je pri manjkovalo delavcev, so si okupatorji pomagali s ceninimi interniranci in ujetniki.

Kakšna je kratka zgodovina tega taborišča?

Prve politične zaporilke so pripeljali esesovci iz Mauthausna 18. julija 1943. Teh je bilo okoli sto. Takoj za tem so jim Tržičani začeli pomagati s hrano in cigareti. Interniranci, povečini Francozi, ki so početka sploh niso vedeli, kam so jih pripeljali, so bili zaradi sočutja domačinov močno ganjeni.

Zaporilke so si sami morali zgraditi barake ter to taborišče zavarovati z žičnimi ovirami in visokimi stražarskimi stolpi. V zelo kratkem času je taborišče pod Ljubeljem, postalo Mauthausen v malim.

Tokrat najboljši višelniški fantje

Gorjanski fantje, pravzaprav fantje iz posameznih vasi, so letos zopet »vlekli plohe«. Ker se ni nobeno dekle poročilo v predpustnem času iz gorjanskih vasi (to je čas od božiča do pustnega torika), so imeli fantje pravico vleči ploh.

Lani so višelniški fantje imeli razrezano smreko, kar pa ni bilo pravilno, smreka mora biti cela in jo morajo peljati skozi svojo vas in dalje do žage. Letos so se zares potrudili in pripeljali »ploha« dolg 38 m, kar je navrglo 3.240 m³ lesa. Vozili pa so ploh tudi fantje iz Sp. Radovne in Krničani, ki pa so imeli že delno razrezanega, imel pa je 2.340 m³. Fantje iz Zg. Gorij so tudi imeli delno razrezanega in so namerili 2.780 m³. Bilo je tudi govora, da ga pripeljejo tudi fantje iz Sp. Gorij

in Grabna, toda do 15. ure jih na žago še ni bilo, kasneje pa ne vem.

Pri vleki »ploha« morajo biti prisotni samo fantje iz ene vasi, med prevozom pa jih spremlja harmonikar, ki se pelje na posebno za to okrašenem vozu — in vriskanja in petja je dovolj. Denar, ki ga fantje dobijo za oddano smreko, porabijo skupno z vaškimi dekletji na zabavi, ki jo priredijo v gostilni na soboto večer po pustnem toriku.

Po vaških gostilnah so prirejali ples že v nedeljo, kakor tudi na pustni torek. Mask je bilo videti dosti, prek dneva otroci, v večernih urah pa odrasli. Vse kaže, da te stare pustne šege in navade ne bodo še kmalu izumrle. In prav je tako.

J. Ambrožič

Ker na Koroški Bell v času od novega leta do pusta ni bilo nobene fantovščine, nič »šrang« in nobene ohceti, so domači fantje priredili vleko ploha. Obdan z množico mladeničev in deklet je ploh priromal v vas, kjer so morali fantje za lepe denarce odkupiti lumpa, ki je v enem tednu kar dveh mladenkam obljubljal zakon. Toda vse se je srečno končalo. Bogat lesni trgovec v gnojnem vozu je namreč za deset sta rdečih prilastil ploh, veselil domačini pa so se preselili v bližnjo gostilno. — Foto: R. Kogovšek

Zlatoporočenca Božič

Zakonca Marija in Florijan Božič, ki sta se 16. februarja 1920 v Begunjah na Gorenjskem poročila, sta minulo soboto dopoldne pred predsednikom radovljiske občinske skupščine Stankom Kajdižem potrdila zlati zakonski jubilej.

Marija Ankerst se je rodila 1883. leta, Florijan Božič pa 1887. Spoznala sta se, ko se je Florijan vrnil iz prve svetovne vojne.

»Tri leta sem bil na Ruskem ujet. Ko sem se vrnil, sem si dejal: Florijan, čas je, da se tudi ti oženiš.«

In tako sta se vzela. Marija pravi, da je pred poroko precej časa izbirala. »Ni in ni bilo pravega. Potem pa sem se odločila za Florijana, za katerega so dekleta pravila, da je bil takrat najlepši v begunjski fari. Pa mi ni bilo

žal. Vseh petdeset let sva se dobro razumela.«

Ceprav sta imela v življenju vrsto skrbi in težav, sta vseeno skrbela za štiri nečake, ki so jim umrli starši.

Danes živita na Ljubljanski cesti 29 v Radovljici. Ceprav jih imata že čez osemdeset, sta še kar pri močeh. — Obema čestitamo k jubileju in želimo še vrsto zdravih in zadovoljnih let.

A. Z.

Pustni smučarski skoki

Pustni norčije so že za nami. Ostali pa so spomini, ki ne bodo zbledeli do prihodnjega norčavega praznika. Eden od prijetnih za Mojstrancane in okoličane bodo smešni pustni smučarski skoki. Ta običaj je postal že tradicionalen, priredijo pa ga na pustno nedeljo popoldne.

Organizirajo ga fantje sami, ki ga tudi sproti improvizirajo. Na pobočju ob Mojstrani narede petmetrsko skakalnico. Na izteku zasade državne zastave, ki so jih sami naredili. Potem nastopajo fantje v različnih vlogah: starter je napravljen v staro suktnjo, na sebi ima tudi masko, poleg njega je vodja običaja — napovedovalec z megafonom, ki je tudi maskiran; pomaga mu trobentar, ki s trobento najavlja skakalce; tu je še ocenjevalec, ki ocenjuje skakalce od 1 do 10. V izteku čakata dva zdravnika — maskirana fanta, ki sta spoštljivo plečasta in v belih haljah ter z lesenim vozilom in zdravniško torbo. Skakalci so ravno tako maskirani, ta v Japonca, oni v Japonca, oni v vdovo, spet drugi v Afričana itd.

Napovedovalec najavi skakalca in pove izmišljeno duhovito ime. Trobentar zatrobi, starter odpre prog. Ska-

kalci imajo navadno majhne smuči, ali pa se kdo pelje samo po eni, včasih se peljeta dva na eni ipd. Precej jih pade že pred prihodom na odskočni pomol. Zdravnika mu nudita prvo pomoč. Največ jih pade takoj, ko se odrinejo. Spretni narede nekaj salt po snegu navzdol, drugi se samo zarijejo vanj. Padejo vsi; umetnost je v tem, kdo bolj smešno. Ker nimajo velikih hitrosti, si nič ne narede. Pri vsakem skakalcu nalašč posredujeja zdravnika. Prvo pomoč mu nudita iz polne steklenice, potem ga nakladata na nosila, ga preobračata, mu ravnata glavo z velikim kladivom, mu zamenjajeta

kosti s telečjimi ipd., tako da se gledalci pošteno nasmejejo. Napovedovalec vseskozi duhovito komentira, sproti pa ravno tako duhovito najavlja skakalce in spremlja njihov let. Vmes pove še kakšno reklamo za šalo.

Letos je skakalo le pet fantov, ostali so imeli druge funkcije. Gledalcev je bilo nekaj sto. Vsekakor pa velja priznanje mojstranskim fantom za vpeljavo zanimivega običaja.

I. Sivec

Elektrotehniško podjetje Kranj — Gregorčičeva 3 bo imelo 23. feb. 1970 ob 14. uri v prostorih Gregorčičeva 3, oddelek za gospodinjne aparate

razprodajo

rabljenih, vendar uporabljenih gospodinjstev aparatov po izredno nizkih cenah (radiatorji, el. likalniki in podobno).

Prodaja predmetov bo proti takojšnjem plačilu. Vabimo potrošnike in zasebne obrtnike.

Projektivno

PODJETJE, KRANJ

Cesta JLA 6/1 (neboščnik)

IZDELUJE NACRTE ZA VSE VRSTE GRADENJ

MESEC
OD 13. 2. - 16. 3. 1970
MURHE

casopis
za
vrtnarstvo
in
sadjarstvo

naš vrt

je nepogrešljiv svetovalec za vrtnarje, sadjarje, ljubitelje vrtnega cvetja, lončnic in okrasnih nasadov; je usmerjevalec za sprotno delo v vrtovih in sadovnjakih;

prinaša poljudno napisane, vsakomur razumljive in vendar strokovno poglobljene prispevke, ki jih dopolnjuje bogato slikovno grafično;

ima strokovno posvetovalnico, kjer dobe vsi naročniki zastoj vse strokovne nasvete glede cvetja, povrtnin in sadnih nasadov.

Naš vrt

izhaja že peto leto, urejujejo ga priznani publicisti za vsa področja, ki jih revija obravnava, v njem pa sodelujejo tudi vsi najpomembnejši strokovnjaki iz vrtnarstva in sadjarstva.

Mesečnik dobite za letno naročnino 33 din.

Naročila sprejema
DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
Ljubljana, Mestni trg 26

JESENICE — Na žiro račun gradbenega odbora za postavitev strehe nad hokejskim igriščem se vsak dan stekajo prispevki posameznikov in organizacij. Služba družbenega knjigovodstva na Jesenicah je sporočila, da je na žiro računu bilo prejšnji teden 44.748 din. — B. B.

JESENICE — Na osnovi šoli Prežihov Voranc na Jesenicah je v prvem polletju od 832 učencev izdelalo 774 odstotka učencev. Uspeh je bil tako za 1,6 odstotka boljši od preteklega leta, in to predvsem v nižjih razredih, medtem ko je v višjih slabši. Še ta mesec se bodo učitelji na rodiljskem sestanku s starši dogovorili o obojestranskem vplivu za še boljše uspehe učencev ob koncu šolskega leta. — B. B.

JESENICE — Pevski zbor Jeklar z Jesenic je imel v lanskem letu 22 nastopov. Tudi letos ima v načrtu več nastopov doma in v tujini. V soboto, 14. februarja, so peli na večeru prijateljev koroških Slovencev v delavskem domu na Jesenicah. Naslednjo soboto, 20. februarja, pa bo zbor pel na proslavi obletnice ustanovitve SGP Sava.

BEGUNJE — Turistično društvo Begunje se je odločilo, da bo vsem gostom, ki prihajajo v to letovišče že po deset in tudi po štirideset in več let, podelilo diplome z darili na slavnostni večerji. Tako so pred kratkim na slavnosti počastili osem najbolj zvestih gostov. Zal pa dveh — Jovana Božiča iz Osijeka, ki je hodil v Begunje 25 let in Dane Kostič iz Zemuna, ki je hodila letovat v Begunje kar 41 let, ni bilo med obdarovanci, ker sta medtem že umrla. — B. B.

BEGUNJE — V lanskem letu so nadaljevali s konzervatorskimi deli na gradu Kamen in v cerkvi sv. Petra ter mežnariji v Begunjah. V cerkvi so odkrili nekaj fresk, položili opečnat pod, s čimer je cerkev dokončno urejena. Z dotacijo skupščine občine Radovljica so obnovili tudi škodlasto streho na gospodarskem poslopju mežnarije. Grad Kamen pa še čaka na dokončanje zidarskih del na severozahodnem delu, nakar bodo postavili še streho. Na ta način bo možno v stolpu urediti restavracijo, na spodnjih terasah pa kavarno. — B. B.

NAKLO — Osnovna organizacija rdečega križa v Naklem organizira danes (v sredo) ob 18. uri v združenem domu v Naklem zdravstveno predavanje Rak na maternici. Predaval bo prim. dr. Igor Veter. Predavanje bo spremljano s filmom.

Danes bo na letališču Brnik pristalo pet letal. Vsi jekleni vtiči bodo tudi odleteli, in sicer proti Beogradu in Pragi. Ob treh popoldne pa bo vzletelo izredno letalo s potniki iz Turčije. Popeljalo jih bo v Benetke. Jutri (četrtek) bodo na letališču pristajala in vzletavala letala, ki vozijo na redni progi Ljubljana—Beograd in Beograd—Ljubljana. Letališki delavci pa pričakujejo tudi letalo, ki bo verjetno brez potnikov priletelo iz Karačija v Indiji. — jk

Ribiči so zborovali

Člani ribiške družine Kranj so se zbrali v soboto, 14. februarja, na rednem občnem zboru v prostorih doma JLA v Kranju. Od 250 ribičev, kolikor jih je včlanjenih v kranjsko družino, jih je prišlo kar lepo število. Zakaj tudi ne, saj so med brskanjem po starih arhivih ugotovili, da letos poteka 25 let, odkar so v Kranju osnovali Ribiško zadrugo za Gorenjsko. Na sobotnem zboru so najzaslužnejšim članom podelili red za ribiške zasluge prve, druge in tretje stopnje.

Na občnem zboru smo slišali, da se je družina ribičev v Kranju lani ukvarjala predvsem z materialnimi vprašanji in jih ugodno rešila, saj danes ni brez denarja. K temu je veliko pripomogel ribolovni turizem. Prinesel jim je 7 starih milijonov in predvsem zaradi tega, ker je cena ribolovnih dovolilnic izredno nizka in jo zato lahko kupi vsak ljubitelj ribištva. Cena se tudi letos ne bo spremenila. Družina je kupila nov elektroagregat, prikolico in garažo, kjer shranjuje svoj inventar. V razpravi so ribiči povedali, da so čuvaji ter delavci mllice ujeli 53 krivolovcev, predvsem mlajših, pa tudi starejši so radi preveliki »ljubitelji« ribištva.

Največ hude krvi jim povzročajo motorni čolni in smučarji na vodi na Zbiljskem jezeru, kjer je obilen zarod rib. Valovi, ki nastanejo ob hitri vožnji čolna in smučarjev, zmečejo na suho na tisoče rib, ki na obrežju tudi končajo. O tem se bodo pogovorili s turističnimi

delavci in športniki iz Zbilj in poskušali najti skupen jezik ter s tem preprečiti pravi ribji pokol. Pomoč jim je obljubil tudi predstavnik republiškega sekretariata za gospodarstvo.

Kranjski ribiči so uspešni pri športnem ribolovu, saj so na tekmovanjih pobrali že vrsto priznanj. Prav tako tudi mladinci, ki so zbrani v mladinski sekciji. Steje 41 članov, poprečna starost mladih ribičev pa je 12 let.

Med pomembnimi sklepi zбора omenimo dogovor, da bo družina organizirala strokovna predavanja o uporabi pribora, kar je za marsikatero »mladega« ribiča velika uganka.

Po skupni stari ribiški čestitki »Dober prijem« je bil družabni večer, na katerem smo se do solz nasmejali velikim zgodam in nezgodam kranjskih ribičev.

J. Košnjek

Dvakrat zasluženi dinar

»Si morda postal pismonoša« sem pol v šali pol iz radovednosti vprašal znanca iz Davče, ki ga vse pogosteje vidim v Železnikih. »Toliko pismonoš pa spet ne potrebujemo, čeprav je Davča velika«, me je zavrnil. »Mnogo nas je«, je nadaljeval, »ki dnevno potujemo v dolino po zaslužku. Kar jih ni bilo vezanih na domačije in starše, so že zdavnaj zapustili to hribovsko vasico ter si priskrbeli primeren bivač nekeje v dolini. Tisti, ki pa smo prevzeli po starših borne domačije, pa tega nismo mogli storiti. Kmetije pa tudi ne dajejo dovolj za preživljanje. Vsled tega smo se že mnogi odločili poiskati službo v eni izmed tovarn v Železnikih. Trenutno nas hodi dnevno iz Davče okrog 20 delavcev ter nekaj otrok v osemletko v Železnike.

»Kolkor vem, je iz Davče v Železnike približno 16 km, pa imate urejen prevoz,« sem ga povprašal. »Ne, nimamo,« je skoraj malce razočarano dejal. »Sicer imamo dobro vzdrževano ter stalno pluzeno cesto, za kar poskrbimo vaščani sami. Ne moremo pa dobiti nekoga, da bi se lotil prevoza delavcev in otrok. Morda bo tudi v našem primeru moral zasebnik

poseči vmes, kot se je to že zgodilo v Dražgošah.

»Večji del dneva si v službi in na poti tja in nazaj, v čem sploh vidiš smisel takšnega življenja,« sem silil z novim vprašanjem. »Res je, da sem doma zelo malo.« Malce se je zamislil ter začel pripovedovati, kako mora zjutraj vstajati že ob 3. uri in nato prepotovati strme zlasti v zimskem času zasnežene bližnjice v dolino.

»Smisla skoraj da ni, če ne bi upali, da se bodo tudi nam enkrat razmere izboljšale, ko se bomo lahko vsako jutro usedli v topli avtobus in se kmalu po delu vrnili domov. V sedanjih razmerah pa skoraj ne občutim blagostanja, ki mi ga iz meseca v mesec prinaša trdo prisluženi dinar. Ko se vrnem iz službe — za takšno pot potrebujem 2—3 ure dnevno v obe smeri — sem vedno močno utrujen in si ne želim drugega kot samo počitka.

V želji, da bi se mojemu znanцу kot drugim vaščanom kaj kmalu izpolnila želja po boljših zvezah s svetom — kot oni radi imenujejo to razdvojenost od doline — sem se poslovil od njega ter še dolgo premišljeval, kako počasi postaja življenje lepše.

N. T.

Popravek

V poročilu z žrebanja Gorenjske kreditne banke Kranj je nastala ne ljuba napaka. V poslovni enoti Kranj je zadela transitor št. 12647 in ne 12674, kot smo pomotoma objavili v sobotni številki časnika.

Sindikavno sankaško prvenstvo v Kropi

V nedeljo, 22. februarja, bo ob 10. uri v Kropi občinsko prvenstvo v sankanju. Pod pokroviteljstvom občinskega sindikalnega sveta bosta tekmovanje priredila TVD Partizan Kropa in športno društvo Plamen.

Na tekmovanju bodo zmagovalni ekipi podelili prehodni pokal ObSS. Tekmovale bodo ekipe delovnih organizacij z navadnimi, tekmovalnimi in oglarskimi sanmi, in sicer enosedi, dvosedi in z domačimi oglarskimi sanmi s 4 sedeži.

TOVARNA ELEKTROMOTORJEV
IN GOSPODINJSKIH APARATOV
V ZP ISKRA KRANJ

razpisuje naslednja prosta vodilna delovna mesta:

1. vodjo

gospodarskega sektorja

Pogoji: visoka strokovna izobrazba (strojna) z najmanj 5-letno ustrezno prakso.

2. vodjo

računovodskega sektorja

Pogoji: visoka strokovna izobrazba (ekonomska) z najmanj 5-letno prakso.

3. vodjo

splošnega sektorja

Pogoji: visoka strokovna izobrazba (pravna) z najmanj 5-letno prakso.

Stanovanj ni na razpolago.

Ponudbe pošljite na splošni sektor tovarne do 28. 2. 1970

Prodajam

Prodajam zelo dobro ohranjeno SPALNICO iz trdega lesa. Naslov v oglasnem oddelku 606

Prodajam ZAZIDLJIVO PARCELO v Drulovki. Kranj, Breg ob Savi 13 681

Prodajam dobro ohranjeno 96-basno HARMONIKO, 7 registrov — 3 na basih, znamke melodija Tosca. Šifner, Gradnikova 2, Kranj 682

Prodajam dva MIZARSKA STROJA, kombinirani rezkalni in tračni brusilni stroj. Škof Anton, Delnice 31, Ljubljana 683

Prodajam ZAZIDLJIVO PARCELO v Stražišču. Naslov v oglasnem oddelku 684

Prodajam KRAVO s teletom. Mavčiče 54, Medvode 685

Prodajam NJIVO in GOZD na Primskovem. Naslov v oglasnem oddelku 686

Prodajam SLAMOREZNIKO, vprežni PLUG OSIPAC in »SROTAR«. Kranj, Ručigajeva 3 687

Prodajam KRAVO, Gorenja vas 39, Rateče 688

Skoraj nov KRZHEN PLASC (avstralska ovca) prodajam za 700 din. Kranj, Kidričeva 30 689

Prodajam lepe HRASTOVE PLOHE 50 in 30 mm. Strahinj 18, Naklo 690

Prodajam KRAVO simental-ko, 9 mesecev brejo, in seme črne DETELJE. Podreča 54, Medvode 691

Prodajam PLINSKO PECO (električni vžig). Kranj, Cesta na Klanec 11 692

Prodajam PRASICA za zakol in 4 leta staro brejo KOBILLO ali po izbiri. Glinje 2, Cerklje 693

Prodajam 2 PRASICA, težka po 100 kg. Gizela Pušavc, Hudo 3, Trzic 694

Prodajam kombinirani OTROSKI VOZICEK. Telefon 23-727 Kranj (popoldne) 695

Prodajam čisto seme ČRNE DETELJE. Kristanc, Srednja vas 13, Senčur 696

Prodajam SENO ali menjam za PSENICO. Dvorje 58, Cerklje 697

Prodajam suhe BUTARE. Zbilje 47, Medvode 710

Motorna vozila

Kupim karamboliran FIAT 750. Naslov v oglasnem oddelku 698

Iščemo prevoznika

z lastnim, dvotonskim kamionom, ki bi bil pripravljen prevzeti prevoz premoga v letu 1970 na področju Jesenic in okolice.

Murka Lesce

Obveščamo

cenjene goste, da se s 1. marcem 1970

MLEČNA RESTAVRACIJA PRESELI V DELFIN, Reginceva 1, Kranj

Prodajam FIAT 850, letnik 1967. Mulej Jože, Selo 1, Bled 699

Prodajam AVTO NSU 110. Naslov v oglasnem oddelku 700

Prodajam AVTO AMI break, letnik 1966. Jezeršek Milan, Naklo 160 701

Ugodno prodajam malo rabljen, zelo dobro ohranjen AVTO SKODA 1000 MB. Naslov v oglasnem oddelku 702

SENTA

skladišče Kranj, Tavčarjeva 31, telefon 22-053

vam nudi:

- najkvalitetnejšo belo, ajdovo, rženo in koruzno moko
- testenine bačvanka
- vse vrste živinskih krmil po zelo ugodni ceni

Stanovanja

Prodajam takoj vseljivo STANOVANJSKO HIŠO v središču Železnikov. Naslov v oglasnem oddelku 703

Starejša ženska vzame SO-STANOVALKO ali ZAKONCA. Informacije v brivskem salonu pri Vajtu, Kranj, Titov trg 704

Lepo opremljeno, centralno ogrevano SOBO s posebnim vhodom in uporabo kopalnice oddam inteligentnemu moškemu. Naslov v oglasnem oddelku 705

Mlada zakonca iščeta SOBO in KUHINJO v okolici Kranja ali Škbfje Loke. Ponudbe oddati pod »dobra plačnika« 706

Prodajam visokopritlično STANOVANJSKO HIŠO z vrtom, ki obsega 615 m² in GARAZO. Ogljed je možen samo ob nedeljah med 8. in 12. uro. Zigante, Pot za krajem 11, Orehek, Kranj 707

ENOSOBNO, komfortno, novo stanovanje s centralno kurjavo v Ljubljani — Šiška, zamenjamo za večje v Ljubljani ali Kranju. Informacije pri Kancilija, Kranj, Cesta kokrškega odreda-12 a 712

CELJE — LJUBLJANA — KRANJ! Novo komfortno, lepo dvosobno stanovanje s centralno kurjavo v Celju, zamenjamo za podobno ali večje v Ljubljani ali Kranju. Informacije pri Kancilija, Kranj, Cesta kokrškega odreda 12 a, telefon 22-791 713

Zaposlitve

VAJENKO, ki ima res veselje do šivanja, po potrebi tudi z vso oskrbo, sprejme takoj krojaštvo Mali, Letence 4, Golnik 708

Iščemo REZBARJE, ki bi prevzeli delo na domu. Drago Višnar, Jesenice 2, Murova 4 709

Vodim vam poslovne knjige. Jamčim za solidnost in ažurnost. Telefon 23-000 Kranj 711

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Korška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefon: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnišča: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

GORENJSKA PREDILNICA

Škofja Loka

razpisuje naslednja delovna mesta:

- VODJA finančno-računovodskega sektorja,
- VODJA kadrovske-organizacijskega sektorja (ponoven razpis),
- ANALITIK — planer
- REFERENT za uvoz in izvoz (ponoven razpis),
- POMOČNIK INSTRUKTORJA — časomerilec,
- OPAZOVALEC — časomerilec,
- 1 PRIPRAVNIK — tekstilna fakulteta,
- VEČJE STEVILO delavk za obrat ko-dranke.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- pod a) in b)
- visoka izobrazba, 6 let ustrezne prakse,
 - VŠS izobrazba, 10 let ustrezne prakse, od tega 5 let na vodilnih delovnih mestih,
 - srednja strokovna izobrazba, 12 let ustrezne prakse, od tega 6 let na vodilnih delovnih mestih
 - znanje enega tujega jezika.
- pod c)
- visoka izobrazba, 4 leta ustrezne prakse, zaželena ekonomska fakulteta,
 - znanje enega tujega jezika.
- pod d)
- visoka izobrazba, 1 leto ustrezne prakse,
 - VŠS izobrazba, 4 leta ustrezne prakse,
 - znanje dveh tujih jezikov.
- pod e)
- srednja strokovna izobrazba — predilska smer, 2 leti prakse v tekstilni industriji,
 - pasivno znanje enega tujega jezika.
- pod f)
- srednja strokovna izobrazba — predilska smer, 1 leto prakse v tekstilni industriji.
- Ce pod e) in f) ne bo ponudb oseb z ustrezno prakso, bodo sprejeti na razpisano mesto pripravniki brez prakse.
- pod g)
- visoka izobrazba — tekstilna fakulteta.
- pod h)
- končana 8-letka, prednost imajo kandidatke, visoke najmanj 165 cm.
- Ponudbe sprejema kadrovska socialna služba Gorenjske predilnice 8 dni po objavi. Kandidate bomo o izidu pismeno obvestili.

SIPAD prodajalna
Kranj Cesta JLA
(nebotičnik)

Nudi po izredno ugodnih starih cenah

kuhinjsko, sobno in predsobno pohištvo

Izkoristite ugodnost, ki vam daje priložnost za nakup pohištva.

KREDIT

Brezplačno dostavimo pohištvo na dom ali do avtomobilske ceste — 30 km.

za nakup pohištva odobrimo takoj brez porokov do 10.000 din

Kino

Kranj CENTER

18. februarja amer. barv. film **REVOLVERASI APASKEGA KLANCA** ob 16. in 18. uri, premiera italij. barv. filma **SENCA SMRTI** ob 20. uri

19. februarja italij. barv. film **SENCA SMRTI** ob 16., 18. in 20. uri

20. februarja amer. barv. CS film **IZKRCEVANJE PRI ANZI** ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC

18. februarja amer. barv. film **KNJIGA O DZUNGLI** ob 16. uri, franc. barv. film **SKRIVNOSTNI LABORATORIJ ST. 4** ob 18. in 20. uri

19. februarja amer. barv. film **KNJIGA O DZUNGLI** ob 16. uri, amer. barv. film **REVOLVERASI APASKEGA KLANCA** ob 18. in 20. uri

20. februarja italij. barv. film **SENCA SMRTI** ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

18. februarja amer. barv. VV film **HISA NASE MATE-RE** ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

19. februarja franc. barv. film **SKRIVNOSTNI LABORATORIJ ST. 4** ob 18. in 20. uri

20. februarja franc. barv. film **SKRIVNOSTNI LABORATORIJ ST. 4** ob 20. uri

Jesenice **RADIO**
18. februarja amer. barv. CS film **BOSTONSKI MORILEC**

Jesenice **PLAVZ**
19.—20. februarja amer. barv. film **UJETI V SAMOTI**

Dovje-Mojstrana
19. februarja amer. barv. film **TARAS BULBA**

Kranjska gora
19. februarja amer. barv. CS film **BOSTONSKI MORILEC**

Javornik **DELAVSKI DOM**
18. februarja amer. barv. film **UJETI V SAMOTI** ob 19. uri

Radovljica
18. februarja franc. barv. film **TETOVIRAN** ob 18. uri, amer. barv. film **ZADNJI VLAKE IZ KATANGE** ob 20. uri

19. februarja franc. barv. film **BARČICA PO MORJU**

20. februarja zah. nemški barv. film **ISCEM MOZA** ob 20. uri

20. februarja zah. nemški barv. film **ISCEM MOZA** ob 20. uri

Vlom v blagajno

V noči od 14. na 15. februar je neznanec vlomil v bife trgovskega podjetja Prehrana žičnice Vitranc v Kranjski gori. V bifeju je vlomil v registrsko blagajno in si prisvojil nekaj drobiža. Iz bifeja je odnesel več zavitek cigaret kent in alfa, steklenice sadnega soka, steklenico vinjaka in okoli kilogram gujati. Škode je za 450 din.

Roparski napad

V nedeljo, 15. februarja, ob tretji uri zjutraj je neznanec z boksarjem napadel Stanislava Zagarja iz Zasipa. Hotel mu je vzeli denarnico. Napadalec je kasneje zbežal,

Bled

18. februarja amer. barv. film **PREPOVEDANE STOP-NICE** ob 17. in 20. uri

19. februarja amer. barv. film **PREPOVEDANE STOP-NICE** ob 17. in 20. uri

20. februarja amer. barv. film **LOVEC NA KRVAVE NAGRADE** ob 17. in 20. uri

Skofja Loka **SORA**
18. februarja amer. barv. CS film **POČITNICE V KALIFORNIJI** ob 18. in 20. uri

19. februarja angl.-franc. barv. CS film **TI SI NA VRSTI, DA UMRES** ob 20. uri

20. februarja angl.-franc. barv. CS film **TI SI NA VRSTI, DA UMRES** ob 18. in 20. uri

Prešernovo gledališče v Kranju

SREDA, 18. februarja, ob 17. uri za šolo Simon Jenko Levstik-Grün: **KASTELKA**

Nesreče v zadnjih dneh

V soboto, 13. februarja, popoldne je na cesti drugega reda med Studenom in Selcami voznik tovornega avtomobila Viktor Drol s Češnjice prebiteval vprežni voz, pri tem pa je zapeljal na neutrjeno bankino. Ta se je pod težo vozila naloženega s hlodovino udrla in tovornjak je zapeljal v 70 cm globok jarek. Pri tem se je tovornjak nagnil, naloženi hlodi pa so ranihi sopotnika Jožeta Prezlja s Češnjice. Odpeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

Na spolzki cesti drugega reda je v soboto, 14. februarja, popoldne zapeljal s ceste voznik osebnega avtomobila Mitja Velepč iz Ljubljane. Nesreča se je pripetila med vasmi Navsovcé in Lahovče. Voznik je z neprimerno hitrostjo pripeljal v ovinek, nakar je vozilo na spolzki cesti zaneslo s ceste v drevo. Voznik in sopotnica Vida Struncelj sta bila le laže ranjena, medtem ko je bila sopotnica Darinka Zupančič huje. Škode je za 5000 din.

V soboto popoldne sta pri Podvinu trčila na zasneženi in spolzki cesti dva osebna avtomobila. Voznica Marta Ankele iz Podlublja je vozila proti Kranju, ko je avtomobil nenadoma zaneslo v levo, kjer je trčil z nasproti vozečim avtomobilom, voznik Izidor Korošec. Pri trčenju je bil huje ranjen Razmo Ahačič, medtem ko je bil Mirko Majer laže. Škode na avtomobilih je za 21.000 din.

V soboto okoli 18. ure je v Kranjski gori voznik osebnega avtomobila Franc Bratuž iz Kranjske gore zadel Bogoljuba Nanuta iz Nove Gorice, ki je nenadoma z desne strani stopil pred vozilo. Pešec je bil v nesreči huje ranjen.

V nedeljo, 15. februarja, okoli 18. ure se je v Naklem pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Franc Snoj iz Lesc je zaradi neprimerne hitrosti na zasneženi in poledeneli cesti z desno bočno stranjo trčil v osebni avtomobil, voznik Ivan Gracar, ki je pripeljal iz nasprotne smeri in je pred trčenjem skoraj obstal. Sopotnica v avtomobilu Franca Snoja je bila v nesreči huje ranjena in so jo odpeljali v bolnišnico. Škode na vozilih je za 7000 din.

Po drugo uro kasneje se je v Naklem pripetila še ena nesreča. Voznik avtomobila Janez Rant iz Zalega loga je v Naklem nepravilno prebiteval neznanega voznika osebnega avtomobila in je pri tem zadel z levo bočno stranjo Janka Voglarja, ki je šel pravično po skrajni levi strani ceste. Huje ranjenega pešca so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Zaradi poledice se je v nedeljo zvečer pripetila prometna nezgoda na cesti prvega reda med Mejo in Jeprco. Voznika osebnega avtomobila Staneta Trškana iz Skofje Loke je na poledeneli cesti začelo zanašati in je trčil v nasproti vozeči osebni avtomobil, voznik Franc Gajser iz Lesc. Pri trčenju se je huje ranila Marica Košenina iz Skofje Loke, medtem ko so bili laže ranjeni voznik Stane Trškan in Stanka Trškan ter voznik Franc Gajser ter Marija in Vera Gajser. Oba voznika so odpeljali na odvzem krvi. Škode na avtomobilih je za 7500 din.

Na cesti tretjega reda v Poljčah sta v ponedeljek, 16. februarja, popoldne trčila dva osebna avtomobila. Voznik Janez Peternej iz Zabreznice je v paraboličnem cestnem ogledalu videl, da se izza ovinka približuje avtomobil, zato je ustavil, voznik Franc Birnar iz Begunj pa tega ni opazil in pred srečanjem na zasneženi cesti ni mogel ustaviti. Pri trčenju je nastalo za 6000 din škode.

L. M.

Zahvala

Ob prezgodnji smrti mojega moža, očeta, brata in strica

Janka Eržena

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in ga spremili na zadnji poti. Posebna zahvala delovnemu kolektivu Tekstilindusa za materialno pomoč, g. župniku iz Senčurja za zadnje spremstvo, osnovni šoli Duplje za nesebično pomoč in bratu Francu za vso pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Anica s hčerko Zdenko, bratje in sestre

Duplje, Voklo, Britof, Poljane, Trebija, Sovodnj, Idrija, Duga Resa, Švica, Kanada, 9. februarja 1970

Zahvala

Ob prebriski nenadomestljivi izgubi dragega moža, sina, brata, strica in svaka

Franca Kosa

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, in znancem, ki so nam izkazali toliko sočutja, ga v tako velikem številu spremili k večnem počitku in njegov grob bogato prekrili s svežim cvetjem. Posebno se zahvaljujemo dr. Armeniju za trud ob zdravljenju, g. župniku za tople poslovilne besede in pevskeму zboru društva upokojencev za lepe žalostinke.

Zalujoči: žena, mati, sestre, nečaki in nečakinje, svaki in svakinje

Kranj, 17. februarja 1970

Zahvala

Ob smrti našega dobrega moža in očeta

Valentina Rotarja

Matevžovega ata iz Srednje vasi pri Goričah

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih dneh kakorkoli pomagali in z nami sočustvovali, sosedom za nudeno pomoč, duhovniku in dr. Novaku za pomoč v dolgoletni bolezni. Pevskemu zboru društva upokojencev iz Kranja, vsem darovalcem vencev in vscem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Frančiška, sinova Valentina in Anton, hčerke Lucija, Ivanka, Marica z družinami, Anica in Viki ter družina Komac

Srednja vas, 15. februarja 1970

Naš komentar

Nezaupnica trenerju Omanu

Na svetovnem prvenstvu v klasičnih disciplinah v Visokih Tatrah so spravili pod streho polovico prvenstva. Dosedanja naša bilanca ni zadovoljiva. Naši tekmovalci niso izpolnili pričakovanj in niso dosegli rezultatov, ki bi bili realni za naše razmere oziroma pogoje dela. Delno sta zadovoljila skakalca Zajc in Stefančič, ki iz tekme v tekmo dosega boljše rezultate. Druga dva naša predstavnika Jurman in Dolhar sta na sobotni skakalni tekmi močno zatajila, uvrstila sta se prav na konec, med najslabše. Trener Oman se je spet »izkazal« za velikega »strokovnjaka«. V ekipo ni uvrstil Marjana Mesca ki je bil prav pred tem nastopom v najboljši formi in je na zadnji pregledni tekmi v Planici preskakoval drugega najboljšega skakalca po 5 metrov. Ob odhodu našega zastopstva v CSSR smo bili prepričani, da bo naš glavni adut na normalni skakalnici Marjan Mesec. V soboto pa je udarila kot strela z jasnega novica, da je trener Oman uvrstil v ekipo Dolharja namesto trenutno našega najboljšega skakalca. Ta odločitev je pretenčila vse, ki se količkaj razumejo na skoke. Presegel pa je tudi vsa pooblastila, ki mu jih je dala komisija za skoke SZS. Določeno je bilo namreč, da bodo na prvi tekmi nastopili Zajc, Mesec, Stefančič in Jurman in ima trener pravico zamenjati kateregakoli iz te četverice le v primeru bolezni ali izredno slabe kvalitete na uradnem treningu pred prireditvijo. Omenjeni štiri skakalci so pokazali vse do letošnjega svetovnega prvenstva najboljšo formo in dosegali najboljše rezultate (tudi na zadnji tekmi v Planici so se uvrstili na prva štiri mesta). Od Mesca smo veliko pričakovali predvsem na 70-metrski skakalnici, saj mu takšne naprave že nekaj časa izredno ležijo in je dosegel od vseh naših skakalcev na srednjih skakalnicah v zadnjih dveh letih najboljše rezultate.

Kako bo ta odločitev vplivala na Marjana Mesca, je veliko vprašanje. Kranjčan je bil s tako odločitvijo močno oškodovan in morda ob svoj največji uspeh, saj bi se lahko glede na formo, ki jo je pokazal pred odhodom v CSSR, povsem realno lahko uvrstil najmanj okoli 15. mesta. To je nedvomno spet velika, nepopravljiva napaka trenerja Omana, ki se je izkazal spet, da je slab strokovnjak, zlasti pri odločanju, kdo naj bi nastopil v državni reprezentanci. Vprašujemo se le, koliko časa ga bodo smučarski organi še držali na tem delovnem mestu? V tujih deželah bi se podobni trener za tako velike napake, kot jih je v letošnji ziml napravil Oman, moral že sredi sezone posloviti od tako pomembne funkcije kot jo ima zvezni trener za skoke. Ali ni škoda vsega denarja, ki smo ga vložili v priprave skakalcev, če nato trener predvsem zaradi osebnega maščevanja prepreči nastop najboljšemu skakalcu na svetovnem prvenstvu in da s tem zapravljamo ugled jugoslovanskega skakalnega športa, ki smo si ga pridobili v svetu v minulih zimah.

J. Javornik

Od nedelje do nedelje

ALPSKO SMUČANJE — Na smučiščih nad Skofje-loškimi gradom je bilo letošnje prvenstvo Gorenjske za ciclbane in mlajše pionirje. Prvakj so postali: ciclbane — Oblak (Šk. Loka), ciclbani — Valič (Šk. Loka), mlajše pionirke: Urh (Tržič), mlajši pionirji — Zibler (Tržič).

ROKOMET — V C skupini zimskega prvenstva je zmagala ekipa Kamnika, ki je vseh 6 nasprotnikov gladko premagala. Ekipa Seširja iz Skofje Loke se je uvrstila na peto mesto, Sava pa je pristala na zadnjem mestu.

KEGLJANJE — V soboto in nedeljo se je pričelo tekmovalje v republiški ligi. Ekipa Kranjske gore je v obeh nastopih v Ljubljani dosegla najboljši rezultat. V soboto so Kranjskogorci podrli 6650 kegljev, v nedeljo pa 6610.

Atletsko prvenstvo Slovenije v dvorani Za Triglav deset odličij

Sportna dvorana celjskega Kladivarja je bila v soboto in nedeljo prizorišče letošnjega prvenstva Slovenije v atletiki v pokritih prostorih. Letošnje tekmovalje je uspelo tako številčno kot kvalitetno. Svoje tekmovalce je prijavilo kar 24 atletskih organizacij; skupno je nastopilo preko 200 atletov in atletinj, ki so zabeležili kopicico dobrih rezultatov.

Kranjski Triglav je prijavil le 10 tekmovalcev, saj je zaradi resnega finančnega stanja že na začetku sezone prisiljen k omejevanju nastopajočih. Kljub temu pa je po številu kolajn pristal na drugem mestu, takoj za domačim Kladivarjem, ki je glede na pogoje vadbe in finančne sredstva precej pred vsemi ostalimi slovenskimi atletskimi kolektivi.

Naslov republiškega prvaka je med Kranjčani osvojil Lado Konc, ki je pri skoku

s palico zabeležil za naše razmere solidnih 410 cm. Za las je naslov ušel še Francu Fisterju pri skoku v daljino. Kanesjši zmagovalec Pisič je namreč prav v zadnjem skoku izenačil Fistrov najboljši rezultat in se z drugim boljšim skokom prečinil na prvo mesto. Drugo mesto je zasedel tudi nadarjeni Iztok Kavčič, ki je tokrat prvič uradno startal za Triglav.

Triglavani so poleg tega zasedli kar sedem tretjih mest. Med posamezniki velja posebna pozornost mladim: Nadi Kavčič za njen prvi skok prek 5 metrov in Marku Pre-

ziju, ki je preskočil 180 cm. **REZULTATI** predstavnikov Triglav — mladinke — 60 m ovire: 3. N. Kavčič 10,1, 60 m: 6. N. Kavčič 8,3 (v polfinalu 8,1), daljina: 5. N. Kavčič 597; mladinci — 60 m: 4. Lojk 7,3 (v polfinalu 7,2), 2000 m: 2. I. Kavčič 6:25,5, višina: 3. M. Prezelj 180, 6. Mlinar 165, daljina: 4. Lojk 624; članice — višina: 3. Trček 135; člani — 60 m ovire: 3. Konc 9,1, višina: 3. D. Prezelj 195, daljina: 2. F. Fister 674, 3. D. Prezelj 663, palica: 1. Konc 410, 3. Krumpak 320.

M. Kuralt

Tekmovalna skupnost Gorenjske za košarko odslej v Kranju

Tekmovalna skupnost Gorenjske za košarko, ki so jo vodili košarkarski delavci v Skofji Loki, zadnja leta ni bila več sposobna za nemoženo organizacijo košarkarskih tekmovalj na Gorenjskem. V lanskem letu so zaključili tekmovalje samo v moški gorenjski ligi. Tekmovalja v pionirski, mladinski in ženski ligi pa niso bila zaključena in so bila ne-regularna. Za tako obširno delo ni bilo v Skofji Loki dovolj košarkarskih delavcev, ki bi bili pripravljeni sodelovati pri TSG za košarko. V lanskem letu jo je vodil samo ing. Hafner, ki pa sam ni zmozel vsega dela, čeprav si je zelo prizadeval. Velike težave so mu povzročali tudi nekateri klubi, ki so do

teh tekmovalj imeli neresen odnos.

Na pobudo Košarkarske zveze Slovenije so v letošnjem letu prevzeli TSG za košarko kranjski košarkarji. Organizirali bodo tekmovalja v gorenjskih košarkarskih ligah v vseh kategorijah. Nudili bodo pomoč tudi posameznim ObZTK, klubom in šolskim športnim društvom pri vzgoji košarkarskih sodnikov, ki jih na Gorenjskem primanjkuje.

Zelimo jim, da bodo pri svojem delu uspešni, kar pa je odvisno tudi od posameznih gorenjskih košarkarskih klubov.

F. Segš

Šah Prva točka za Fišerja

V šestem kolu šahovskega prvenstva Kranja je bilo odigranih nekaj zelo pomembnih srečanj. Rezultati: Marko : Požar 0:1, Sirc : Kokotovič 0:1, Zbil : Valjavec 1:0, Rebolj : Ivanovič odloženo. Prekinjena partija iz tretjega kola Fišer : Sirc se je končala z zmago slednjega. V vodstvu je še vedno Kokotovič s 5,5 točke pred Zbilom in Zaplotnikom.

F. Stagar

Občinska košarkarska liga Kranj je v vodstvu

Končan je prvi del tekmovalja v občinski košarkarski ligi. Odigranih je bilo deset tekem, na katerih smo lahko gledali zanimivo košarko. Najuspešnejši so bili košarkarji KK Kranja, ki so v vseh tekmah visoko porazili svoje nasprotnike. Tudi ekipi KK Basket in Triglav II se bosta potegovali za najvišje mesto. Novoustanovljena kluba KK Senčur in KK Kokrica pa bosta lahko z resnim delom dosegla solidne rezultate. S svojim znanjem lahko nastopita tudi v gorenjski ligi. Ekipi AK Triglav in NK Triglav nimata košarkarskih ambicij in jim nastop v tej ligi služi kot dobra priprava za letošnja tekmovalja v atletiki in nogometu.

Tekmovalje poteka redno, čeprav imajo posamezne ekipe velike težave, da si zagotovijo telovadnice, katere so vedno zasedene.

Rezultati:

KK Kranj : KK Kokrica 99:62 (47:17)
KK Senčur : KK Triglav II 41:72 (20:39)
KK Basket : AK Triglav 55:32 (33:13)
KK Kranj : AK Triglav 118:56 (52:19)
KK Senčur : NK Triglav 35:40 (21:18)
KK Kranj : NK Triglav 96:61 (41:27)
KK Senčur : KK Kranj 36:86 (24:46)
KK Kokrica : KK Basket 34:63 (15:26)
KK Kokrica : NK Triglav 46:36 (17:16)

LESTVICA:

1. Kranj	4	4	0	399:215	8
2. Basket	2	2	0	118:66	4
3. KK Triglav II.	1	1	0	72:41	2
4. NK Triglav	3	1	2	137:177	2
5. Kokrica	3	1	2	142:198	2
6. AK Triglav	2	0	2	88:173	0
7. Senčur	3	0	3	112:198	0

F. Segš

Priznanje za rekorderje

Pred dnevi je Atletska zveza Jugoslavije poslala atletskemu klubu Triglav tri značke rekorderjev Jugoslavije v atletiki, ki so jih osvojili člani kluba v letu 1968 in 1969.

Srebrne značke, ki simbolizirajo metalca kame-nja (star običaj v Bosni), so dobili naslednji člani AK Triglav:

Nađa Klemenc — 60 m (7,7), rekord Jugoslavije za pionirke in mlajše mladinke; rekord je bil dosežen 14. maja 1968 na mednarodnem mitingu Alpe-Adria v Ljubljani;

Polde Millek — skok v višino (213 cm), rekord Jugoslavije za člane, dosežen 14. maja 1968 v Ljubljani;

Franc Fister — peterboj (3.297 točk), rekord Jugoslavije za člane; rekord je bil dosežen na republiškem mitingu v mnogobojih v Trbovljah, 19. oktobra 1969.

M. K.

Gneča avtomobilov na spodnji postaji krvavške žičnice. — Foto: F. Perdan

Žičnica Tiha dolina — nov korak v razvoju Krvavca

Minulo soboto, malo po 3. uri popoldne, je bil parkirni prostor ob spodnji postaji žičnice na Krvavcu dobesedno natlačen z avtomobili. Ze nekaj metrov od gostilne Pod Krvavcem proti spodnji postaji so ob poti stali avtomobili. Podobno je bilo na Krvavcu, seveda s to razliko, da so krvavška smučišča zasedli smučarji.

Med vzpenjanjem na Krvavec je kazalo, da so smučišča zavita v meglo. Toda pri predzadnjem nosilnem stebri se je megla nenadoma razkadila in s prostim očesom je bilo moč videti vse tja do Velikega Zvoha. Ob stečiču krvavških žičnic pa je bilo malo pred 16. uro popoldne vse pripravljeno za slovesno otvoritev nove dvosedelne žičnice Tiha dolina.

Za to žičnico je med smučarji že nekaj dni pred otvoritvijo vladalo precejšnje zanimanje. Že med poskusnimi vožnjami nekaj dni pred otvoritvijo je bila nenehno zasedena. Pozornost pa je vzbudila že sredi tedna, ko so na nosilnih stebrih prižgali močne žaromete, ki jih je bilo moč videti tudi iz doline. Krvavški fantje: Franjo, Jože, Peter in nekateri drugi so povedali, da je bila smuka v zadnjih dneh na Krvavcu odlična. Snega je bilo dovolj in smučišča teptana. Tako so samo v soboto (še med poskusno vožnjo) prepeljali na novi žičnici prek 5000 smučarjev.

Malo po 16. uri, po uvodnih besedah direktorja Turističnega prometnega podjetja Creina Kranj Toneta Tičarja, je žičnico simbolično odprl predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar in ji v prisotnosti gostov iz republike, gorenjskih turističnih delavcev, izvajalcev različnih del in številnih smučarjev nadal ime Tiha dolina.

Žičnica ima ime Tiha dolina, ker vozi prav v Tiho

dolino. Dolga je 600 metrov, z višinsko razliko 120 metrov, na uro pa lahko prepelje 900 oseb. Vse montažne dele je izdelala firma Graffer iz Trenta. Pri montaži oziroma postavitvi pa so sodelovali letališče Ljubljana—Pula, posadka vojaškega helikopterja, ki je prepeljala posamezne dele z brniškega letališča na Krvavec, nadalje Gradbeno podjetje Bežigrad in drugi. Posebnost te žičnice, kot smo že povedali, je, da je osvetljena. Da je smuka na tem delu Krvavca res mogoča tudi ponoči (ob svetlobi močnih žarometov) smo se lahko prepričali, ko smo se v večernih urah sredi snežnega meteža vračali s Krvavca. Močan veter s snegom in strupen mraz nekaj pred osmo uro zvečer namreč nista prav nič motila številnih smučarjev. Seveda pa tudi osvetljena Tiha dolina ne bi prav nič pomagala k nočnemu smučanju, če podjetje Creina ne bi že poleti uredilo oziroma očistilo ta del Krvavca.

ZA RAZVOJ KRVAVCA: CESTA, ŽIČNICA...

V uvodnih mislih je tovariš Tičar dejal, da je Krvavec važen člen v nadaljnjem turističnem razvoju. Skupaj z Jezerškim in Predvorom ima vse možnosti, da se razvije v širši zimski in letni turistični center. Po oceni nekaterih tujih strokovnjakov je na področju Krvavca, Jezere, Križišča, Njivic, Velikega Zvoha itd. prostora za okrog 10.000 smučarjev. Isti strokovnjaki tudi trdijo, da se začnejo danes najugodnejši smučarski oziroma snežni pogoji za smučanje na višini 1500 metrov. Na tej nadmorski višini v Alpah običajno v zimskih mesecih ni posebnih težav zaradi pomanjkanja snega.

Zato se je Turistično prometno podjetje Creina iz Kranja že odločilo za nadaljnji razvoj Krvavca. Tako se

že pripravljajo na uresničitev enega največjih in hkrati najpomembnejših objektov — na gradnjo ceste. Naročili so že načrte zanjo. Predvideno je, da bi se cesta v Tupaličah priključila na cesto Kranj—Jezerško. Dolga bi bila skoraj 13 kilometrov, široka pa 6 metrov. Na samem Krvavcu je predvidenih 1650 parkirnih prostorov za osebne avtomobile in 30 za avtobuse. Seveda pa bi cesta pomenila osnovo za nadaljnji razvoj. Tako je na Krvavcu in sosednjih pobočjih predvidena še vrsta različnih žičnic, gostinskih oziroma hotelskih objektov itd. Zaenkrat so to seveda še načrti, vendar pa perspektiva, da se tudi Krvavec vključi v širši turistični prostor ob ustreznih pomoči, ni tako daleč.

A. Zafar

Pred krvodajalsko akcijo v marcu

Januarja je občinski odbor rdečega križa v Kranju na svoji razširjeni seji razpravljal in sprejel krvodajalski program za leto 1970.

Te dni so po osnovnih organizacijah rdečega križa priprave in razgovori, kako pridobiti več kot 2400 krvodajalcev, ki naj bi darovali kri marca.

Letos se je tudi občinska konferenca SZDL bolj kot prejšnja leta zavzela za pomoč rdečemu križu. Na marsikateri osnovni organizaciji rdečega križa so se skupaj s SZDL dogovorili in sklicali politični aktiv ter se na sestanku vseh organizacij v krajevni skupnosti dogovorili, da je treba rdečemu križu vsestransko pomagati, da je naloga vsch, da v tej akciji zbiranja prostovoljnih krvodajalcev pomaga, da gre skupaj z odborniki rdečega križa po stanovanjih in tako neposredno sodeluje pri pridobivanju občanov za darovanje krvi tistim, ki jo nujno potrebujejo.

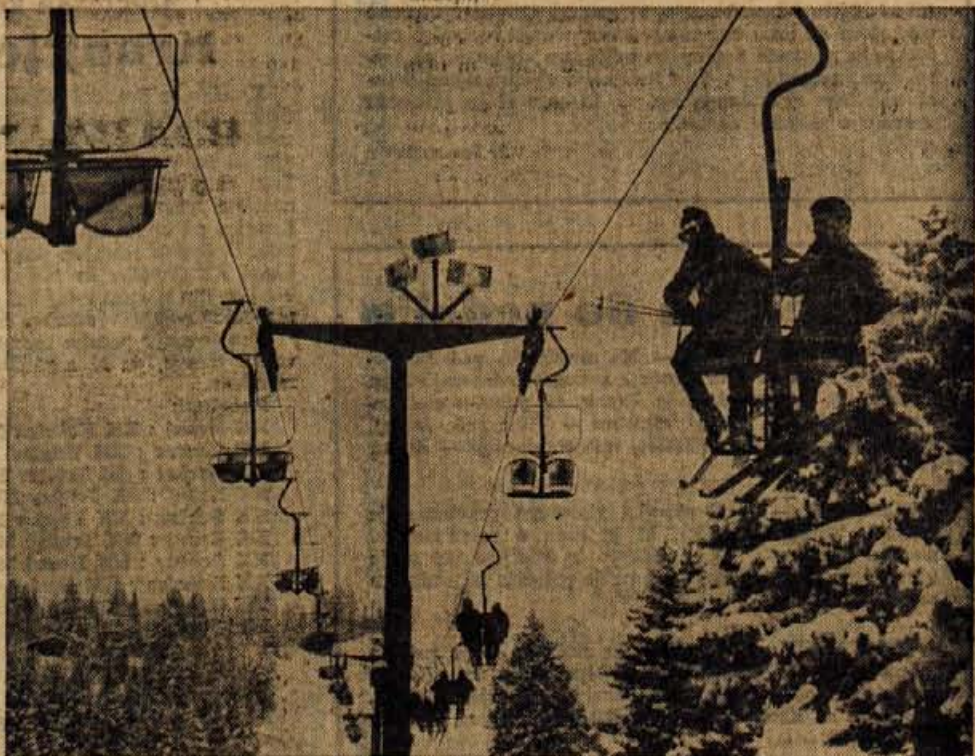
Občinski odbor je te dni že prejel prve prijave občanov, ki so pripravljene darovati kri v marcu iz osnovnih organizacij rdečega križa Predoslje in Šenčur. Organizaciji sta zbrali več prijav, kot jih program predvideva.

Trenutna situacija v krvodajalstvu je zelo resna. Zavod SRS za transfuzijo krvi v Ljubljani je v januarju in v prvi polovici februarja ostal tako rekoč brez nujno potrebne rezerve. Vso svežo kri, ki so jo darovali ljubljanski krvodajalci, so ljubljanske bolnišnice sproti porabile.

Razvoj medicine, izboljšanje zdravstvenega varstva občanov nujno zahteva tudi večje količine sveže in konzervirane krvi na vseh področjih zdravljenja. Vsak zdrav občan star nad 18 let pa tja do 60. leta je lahko krvodajalec. Kri je zdravilo, z njo dobi bolnik v telo tiste snovi, ki jih ne more izdelati nobena tovarna na svetu. Te snovi spodbujajo krvotvorne organe, da začno spet sami proizvajati dobro in zdravo kri. Transfuzija krvi je potrebna zlasti pri zdravljenju notranjih bolezni, nujna pa je pri vseh zahtevnejših operacijah, ob porodih, za dojenčke itd. Skratka, s krvjo, ki jo darujemo, dajemo zdravnikom v roke dragoceno zdravilo, brez katerega ne sme biti nobena bolnišnica.

Ce nam bo v letošnji krvodajalski akciji uspelo v 12 delovnih dneh, akcija traja od 16. do 31. marca, zbrati vsak dan najmanj 200 krvodajalcev, potem smo lahko prepričani o uspehu akcije. Kri bo dovolj za tekoče potrebe in pa tudi nekaj rezerve za primere hudih elementarnih nesreč, vojne stanja in podobno.

J. Čehovin

Nova žičnica: dolga 600 m, višinska razlika 120 m, na uro prepelje 900 oseb. — Foto: F. Perdan